

özgür MÜSLÜMAN

• www.ozgurvakfi.org • YIL: 4 • SAYI: 16 • Haziran/2021 • Şevval – Zilka'de/ 1442

ÜÇ AYLIK İLİM KÜLTÜR VE TASAVVUF DERGİSİ

YENİ BİR BAŞLANGICA
VESİLE OLAN MÜBAREK
BİR AY; "MUHARREM"

Hâfız Mustafa UZGUR Hocaefendi

TOPRAĞA EKİLEN
HAYIR TOHURLARI

Kâmil UZGUR Hocaefendi

TÜRKİYE VE UZAY
PROGRAMI

Ünal KARTAL

ALERJİK HASTALIKLAR
VE KORUNMA YOLLARI

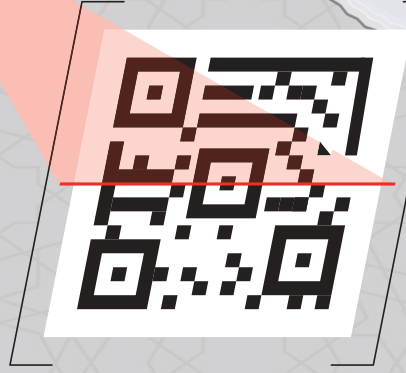
Dr.Mustafa GÜRBÜZ

BİZ HER ÜMMETE
KURBAN KESMEYİ MEŞRÛ KILDIK Kİ
KENDİLERİNE RIZIK OLARAK VERDİĞİ
KURBANLIK HAYVANLAR ÜZERİNE
ALLAH'IN ADINI ANSINLAR.

HAC SÛRESİ, 34.

Qr Kod Kullanımı

Özgür Müslüman Dergimiz;
Geçen sayıda olduğu gibi bu ve bundan sonraki
sayılarda da QR-kod uygulamasını sizlerin kullanımına sunuyor...

Siz değerli okurlarımızın dergimizden her ortamda, çok daha etkin bir şekilde istifade edebilmesi için tüm makalelerimizi seslendirdik.

Makaleleri dinlemeniz için yapmanız gereken şey ise çok basit;

Akıllı telefonlarınızın "Qr Code okuyucu kameraları" sayesinde yahut ilave bir "Qr code okuyucu program" ile makalelerin sonlarına eklediğimiz kodu okutun.

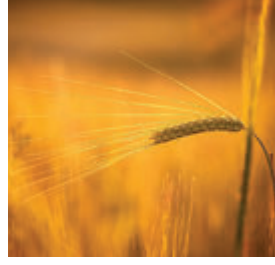
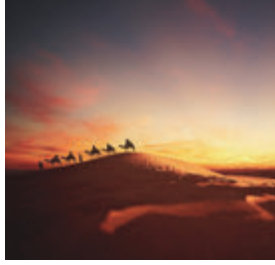
Daha sonra arkanıza yaslanın...
Bırakın, Özgür Müslüman sizin için konuşsun...

İÇİNDEKİLER

Yeni bir başlangıca vesile olan Mübarek bir Ay; Muharrem

Eş-Şeyh Es-Seyyîd
Hâfız MUSTAFA UZGUR
Hocaefendi (ks)

6

Toprağa Ekilen Hayır Tohumları

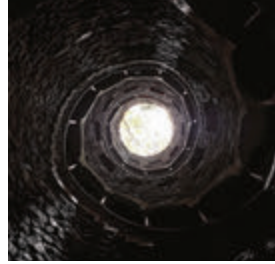
KÂMİL UZGUR HOCAEFENDİ

10

Bir Köşkün Hikayesi... "Behlül Dâna hz."

Derleyen
ÖMER YÜKSEL

12

Meleklerin Dahî Kendisinden Hayâ Ettiği Sahabe; "Hz. OSMAN"

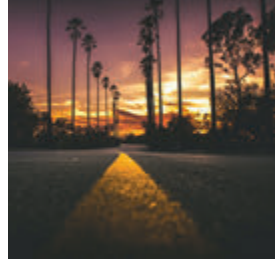
ABDURRAHMAN UZGUR

14

Esmâ-ül Hüsna el-Hakim

Derleyen
ÖMER YÜKSEL

18

Özün-Sözlere Uygun Olduğu Tek Makâm; "SIDK"

Editör
MUSTAFA UZGUR

20

İyi Niyet, Samimiyet ve Teslimiyet'in Nişanesi; "Kurban İbadeti"

DOĞAN GÜLER

24

Bir Mürîd'in İnâbe ve Tövbesi

FATMA UZGUR HOCAHANIM

28

ÖZGÜR
YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM
VAKFI

www.ozgurvakfi.org

ADRES

Balıkyolu Mh. Balıkyolu Cd.
418. Sk. No:8 Esenyurt
İstanbul - TÜRKİYE

İLETİŞİM

Tel.:+90.212 620 29 52
Fask:+90.212 699 27 15

YIL / SAYI

2021 / 16

YAYIN SAHİBİ

ÖZGÜR YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM VAKFI

İÇİNDEKİLER

Tasavvufi Kavramlar “Mâsivâ”

Derleyen
ÖMER YÜKSEL

33

Merkezkaç Kuvveti Nedir? Aslında Hayali Bir kuvvet midir?

SÜLEYMAN MURAT BAĞDATLI

34

Hakiki Müslüman, Gerçek İman

AYŞEGÜL KARAKUZU

38

Geylaniden Öğütler; “Mürîd ve Murâd’a Dair”

Derleyen
ÖMER YÜKSEL

42

Osmanlı Saray Mutfaklarının Vazgeçilmez Lezzeti; “AŞURE”

MUSTAFA UZGUR

44

Alerjik Hastalıklar ve Koruma

Dr. MUSTAFA GÜRBÜZ

48

Türkiye ve Uzay Programı

ÜNAL KARTAL

52

Vakfımızın Isparta İlindeki Faaliyetleri

62

EDİTÖR

MUSTAFA UZGUR
Marmara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Tasavvuf YLM

GRAFİK TASARIM

SEDAT KAYA
Grafik Yönetmeni

MAKALE SESLENDİRME

TURGAY AYDIN
Radyo Program Sunucusu

BAĞIŞLARINIZ İÇİN

VAKIFBANK
BAHÇELİEVLER ŞUBESİ
İBAN NUMARASI
TR54 0001 5001 5800 7304 5325 60

BASKI

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları ÖZGÜR VAKFI'na aittir. Yazılardaki her türlü mesûliyet, yazara aittir. Gönderilen yazılarda editör ve yayın kurulu değişiklik yapabilir. Gönderilen yazılar iade edilmez. Yayınlanan yazılarda telif ücreti ödenmez. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metinler aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi yada başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Copyright 2015 © Tüm Hakları Saklıdır.

BAŞLARKEN

Şimdi birlik ve beraberlik zamanı; Irak, Suriye, Libya gibi Müslüman ülkeler ile dünyanın birçok ülkesinde ki Müslümanlar, İslam düşmanlarının planladıkları oyuna geldiler önce ayrıştılar; sonra da çatıştılar. Ayrışma bazen mezhep, bazen etnik köken, bazen de basit bir örfi veya mahalli bir anlayış oldu. Bu süreç sonunda önü-ardı alınamayan düşmanlar haline geldiler. İçimizde bunu körükleyen, dışa hizmet edip, onların emrinde hareket eden sayısız vatan ve din düşmanı hainler türedi.

Bizim ayrışmamamız için elimiz de kullanabileceğimiz bir üst kimliğimiz İslam var. İslam'ın esaslarını belirten, kendisinden sorumlu olduğumuz ve onun hükmü altında yaşadığımız kutsal kitabımız **Kur'an** var. Bu kitabın muhtevasını Allah'ın emrettiği biçimde sırf Allah'ın rızasını gözeterek başka bir amaç ve gaye gütmeyen kabul edip; hayatımıza aktarmanın bir yolunu bulup; bunun için hep birlikte bir çalışma ve gayret içinde olmamız gerekir. Bunu yapmadığımız takdirde bizi nasıl bir akıbet bekliyor. Onu da Allah ayetinde açıkça bize şu şekil de açıklıyor.

Nasraniler kendilerine hatırlatılan (kitaptan) şeyden pay almayı (gereğince bereket etmeyi) unuttular. Ve böylece kıyamete kadar aralarında kin ve düşmanlık saldık. (Maide Suresi, 14.)

Ayette bize öğretilen sünnetullah'a göre; eğer insanlar kendi sorumlu olduğu kitabın gereğini yapmaz ise; Allah aralarına ayrılık ve düşmanlık girmesine hükmeder. Bugün İslâm aleminin bulunduğu durum gibi. Bu manevi cezayı kaldırmak yine Müslümanların elinde. Peygamber efendimiz (sav) ümmetinin durumunu hem şikâyet hem de tespit eden bir Kur'ani ifadeyle:

Resûl, ***"Rabbim! Kavmim bu Kur'an'a büsbütün ilgisiz kaldılar"*** dedi.

(Furkan Suresi, 30.)

Bu konu ile ilgili **Kâmil Uzgur Hocaefendi'**ye sorulan bir soru şu şekildedir; ***Hocam, Müslümanın en büyük engeli nedir?*** Kendisi bu soruya cevaben;

Müslümanın önünde ki en büyük engeli şudur. Kişinin yaşadığı İslam'ının kendisini hakiki iman sahibi yapamaması; mü'min edememesidir. Şeklinde ifade etmiştir. Peki neden bu şekilde? Çünkü ne kitaba sarılıp, onu anlayıp, onunla amel etmeye çalışıyor ne Resûlüne benzeyip O'nun ahlakını benimseyip yaşamına aktarmaya çalışıyor ne bu yolun irşad ile görevli rehberleriyle sevgide, davranışta, düşüncede, eşleşiyor nede kirlerinden, günahlarından vazgeçip temizlenmeye çalışıyor. Buda onu Mü'min etmiyor.

Allah (cc); Kardeşlik veya düşmanlık yapmanın bizim tercihimizde olduğunu ve Kur'an a döndüğümüzde ise düşmanlık yerine kardeşliğin bize Allah tarafından verileceğini kendi Kur'an'ında vaat ediyor.

Hani sizler düşman idiniz. O kalplerinizin arasını uzlaştırıp; ısındırdı ve siz Onun nimeti ile kardeşler olarak sabahladınız. Yine de siz tam o ateş çukurunun kenarında iken oradan sizi kurtardı. Umulur ki hidayete eresiniz. (doğru yol ve davranışa itaat) edesiniz diye Allah ayetlerini böylece açıklar. (Al-i İmran Suresi, 103.)

Bunun için ümmet olarak, millet olarak topyekün Allah'ın kitabına dönüp düşmanlıkları terk etmiş olalım. Beğen beğenme herkesi kucaklayalım bu oyunu bozalım. Bu ümmete sahip çıkalım. Milli duralım. Şu an mevcut devlet yapımızla, diyanet çatımızla başımızda kim var ise ona bu birlik ve dirlik mücadelesinde elimizden gelen yardım ve dayanışmayı yapıp; ayrışmayı düşmanlarımızı güçlendirmeyelim. Her kesim dinine, kitabı olan Kur'an'a, milletine, vatanına karşı mesuliyet hissini çoğaltıp muhafaza ve müdafaa için gayret gösterme zamanıdır. İslam çatısında herkes kendine bir yer bulacak, ahiret için ümmetin düşmanlarına karşı tek blok olarak karşılamalıyız. Böyle olursa bu çatıya mana destek verir. Allah kendi gücünü ve bu gücün karşısında ki her şeyin aciz olduğunu bizlere gösterir. Allah'ın nızası ve gücü kazanılırsa bu durumda düşmanlar elini bizden çeker; Allah bu gerçeği ayetinde şu şekilde beyan ediyor;

Allah size yardım ederse artık sizi yenecek kimse yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa ondan sonra size kim yardım edebilir. Mü'minler yalnızca ona tevekkül etsinler, güvensinler. (Al-i İmran Suresi, 160.)

İşte hak uğrunda mücadeleye çıktığında sana kimse zarar veremez. Sana gelen her şey hayırdır. Allah onların tuzağını bozar; seni galip eder. Bu iman ile hareket edilirse kalpler birleşir. Allah'ın kardeşler olarak sabahladınız müjdesi bizi kuşatır. Bu gayreti, sorumluluğu ve fedakarlığı üstlenmiş olan vakfımızın fahri başkanı **Kâmil Uzgur hocamızın** önderliğinde toplumda bu kardeşliğin tesisi için vakfımız faaliyet gösteriyor. Allah muvafak etsin. Gayreti geçenlerden Allah razı olsun.

Önümüzde ki yakın zaman dilimlerin de İslam'ın şiarlarından olan **Kurban, Hac, Aşure Günü** ve **hicri yılbaşı** var. Tabi ki İslam'ın şiarları sadece bunlar değil, bunların yanında **Kur'an'ı Kerim, Resulullah, Mürşidler, Alimler, Kâbe, Cami, Namaz, Tesettür** gibi Allah'ın tüm emir ve sembolleri Allah'ın şiarındandır. Milletimizin bu şiarlara ta'zimi ve hürmeti vesilesi ile Allah'tan ümmet için birlik kapılarının açılmasını diler, tüm kardeşlerimin bugünlerini kutlarım.

Ali YANGINCI

Özgür Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Yardımcısı

YENİ BİR BAŞLANGICA VESİLE OLAN MÜBAREK BİR AY;

MUHARREM

Doğrusu Allah'a göre ayların sayısı, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü yazısına uygun olarak on ikidir; bunlardan dördü haram aylardır. İşte doğru olan hesap budur. O aylarda kendinize zulmetmeyin, müşrikler sizinle topyekün savaştıkları gibi siz de onlarla topyekün savaşın. Bilin ki! Allah, buyruklarına karşı gelmekten sakınanlarla beraberdir.

————— (Tevbe Suresi; 36) —————

Muhterem kardeşlerim, Bugünkü dersimizin mevzuu hicri yılbaşı. Allahü Azimü-ş-Şan ayeti celilesinde ayların 12 ay olduğunu beyan ediyor. 12 ay içerisinde de 4 ayın muhterem ay olduğunu Peygamberimiz (sav) bildiriyor. Zilhicce, Zilkade, Muharrem ve Receb-i Şerif.

Bu ayların içerisinde birçok hatta zilhicce ayının içerisinde birçok olaylar zuhura gelmiş ondan sonra gelecek muharrem ayı İslam tarihine pek çok olaylara sahne olmuş. Biz Müslümanlarca önemli sayılan pek çok olay zilhicce ayında meydana gelmiştir. Bunlardan **birincisi**

hepimizin bildiği gibi bütün dünya Müslümanlarının toplanmalarına vesile olacak hac ibadeti bu ay içerisinde ifa edilmiş. **İkincisi**, biz Müslümanların iki büyük bayramından bir tanesi de Kurban Bayramı, bu ay içerisinde zuhur etmiştir. **Üçüncüsü**, İslam'ın gelişmesi ve genişlemesine vesile olan ve İslam tarihinde ikinci akabe biati diye isimlendirilen, 75 Medineli Müslümanın Peygamber Efendimize biat etmesi, biat ettikleri mühim olay yine bu ayda vuku bulmuştur. **Dördüncüsü**, doğmakta olan İslam'ın nurunu söndürmek isteyen din düşmanlarının artan şiddet ve baskıları

neticesinde Allah'ın Resul'üne Mekke'den Medine'ye hicret etme müsadese yine bu ayda verilmiştir. **Beşincisi** ve en önemlisi bu ayın son gününü Muharrem ayının ilk gününe bağlayan gece, Allah'ın Resul'ünün hicret olayı o zaman zuhura gelmiş Peygamber Efendimize hicret emri Cenab-ı Hak tarafından verilmiştir.

Bu kısa izahı yaptıktan sonra İslam'a gönül vermiş kalbine Allah(cc) ve Peygamber Efendimizin (sav) sevgisini yerleştirmiş olan müminler neden hicret ediyorlardı? Bunun neticesine bakacağız. **Niçin hicret ettiler? Neden ediyorlardı? Kurulmuş bulunan düzenlerini neden bozuyorlardı? Mukaddes bir belde olan ana yurtlarını neden terk ediyorlar? Allah'ın Resulü onların bu hicretine neden müsaade ediyordu?** Bu soruların cevaplarını vermemiz için İslam'ın başlangıcı ilahi vahyin ilk geldiği günlere dönmemiz icap ediyor.

Allah'ın Resul'üne yaratan Rab'ının adıyla oku emrinin geldiği günlerde insanlık âlemi bir vahşet içerisinde yüzüyordu. Hakiki mabudî fikri silinmiş; hak, adalet ve insanlık mefhumları ortadan kalkmıştı. Kırk yaşına basan Muhammed'ül Emin (a.s.) bütün âleme Rahmet olsun diye peygamber olarak gönderilmişti. Bakınız değerli kardeşlerim, Peygamberimiz (a.s.) bütün Müslümanlara emir verdi. **Hicret edin! Hicret etmeye devam edin!** Kurulmuş yuvalarını mallarını mülklerini o mukaddes olan Mekke'yi terk edip istedikleri yere hicret ettiler. **En son kalan Peygamberimizle (a.s.) birkaç kişi Ebubekir-i Sıddık, Hz. Ali**

Efendimiz Peygamberimizle neyi bekliyordu? Niçin hicret etmiyordu? Cenab-ı Hak'tan emir bekliyordu. Muharrem ayının ilk gece ilk günü Peygamberimize de emir geldi. Cenab-ı Hak'tan. Ve hicret yolculuğuna başladı. O ayda Muharrem ayının birinci günüydü. Müslümanlar tarafından Hicri yılbaşı bu sebeplerle kutlanıyor. Milletimiz Müslümanları tarafından kutlanıyor.

Allah Azim'üş-Şan **Aşere şehren** diyor, **erbaatün-hurum** diyor. Ayları Cenab-ı Hak taksim etmiş, 12 ay emrini buyurmuş, bu 12 ay içerisinde de dört tane muhterem ay olduğunu bize Peygamberimiz bildiriyor (a.s.). Bu ayın içerisinde İslami olaylardan bir başkası, Hz. Hüseyin Efendimiz' bu ay içerisinde Şüheda şerbetini içmiştir. Peygamberimiz (a.s.) buyuruyor ki; çocuklarınıza da öğretin, Muharrem ayının içerisinde çocukların nızıklarını geliştirin. Onlara İslam'ı öğretin. O mübarek ayda oruç tutun. Peygamberimiz (a.s.) Medine'ye hicretten sonra Muharrem ayı geldiği vakit oruç tutardı. Yahudilerde bu ayda oruç tutuyorlardı. Peygamberimize dediler, bizde bugün oruç tutuyoruz.

Fakat Peygamberimiz buyurdu ki ashabına, ümmetine, Ensar'a, muhacire; "Siz de oruç tutun. Fakat siz sadece aşure günü yani onuncu günü oruç tutmayın. 9. Günü 10.günü 11.günü 12.günü 13.günü ve 14. gününde oruca devam edin." Çünkü Yahudiler sadece aşure günü oruç tutmuşlar, bizim Yahudilerden farklı olmamız lazım. Peygamberimiz diyor ki, siz 9. Gününden devam edin oruca ve Müslümanları bu sözleri ile uyarmıştır.

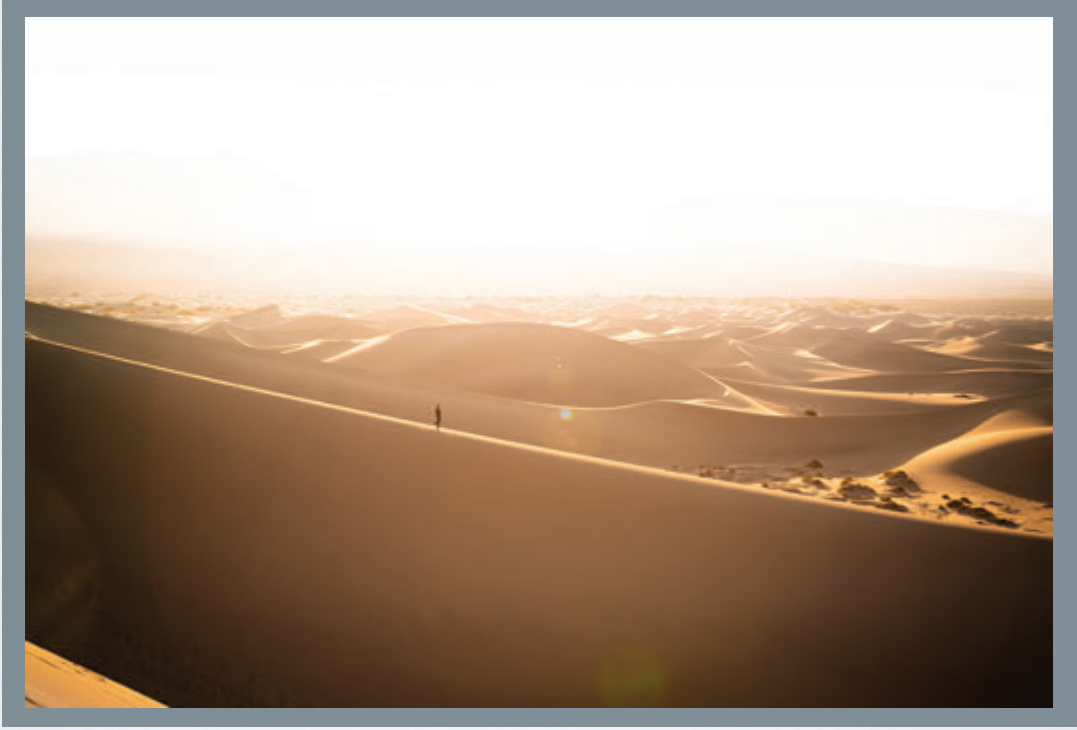
Müminler, İslam'a gönül veren, işkenceler altında zulüm edilen bu sahabe-i kiram anayurtlarını terk etmiş, baba yurdunu terk etmiş. Muhammed'ül Emin peygamberimiz (a.s.) hicret emri gelip Mekke'den ayrılıp Medine'ye doğru ayağını attığı zaman hüngür hüngür ağlamıştır. Mekke'ye doğru bakarak gözlerinden yaşlar akmıştır. Acaba bu insanlar ne için hicret ettiler. Onlar iman sayesinde hicret ettiler. Onlar Kur'an'dan haber alıyorlar, Peygamberlerinden haber alıyorlardı ki bir gün bu küfrün sonu gelecek, bu batıl gidecek, bu vahşet gidecek, bu karanlık bulut gidecek. Mutlak bir gün İslam gelecek; bir gün İslam gelecek diye hicrete gönül verdiler ve hicret ettiler.

Peki biz kendi memleketlerimizden bu topraklara, ülkelere hicret edip geldik. Bizim zaman, neyi amaçlıyorduk. **Doğudan-batıdan gelip buraya toplandık. Niçin geldik biliyor musunuz?** İstanbul'a neyi gözetip geldik biliyor musunuz? İstanbul'a gidelim orada kazanmak çok geniştir daha kolay zengin oluruz gayesi ile geldik.

Hala bugün ben Müslümanım, şeriatçiyim diyen Müslüman dahi hepimiz hala dünyevi şeyleri araştırıyoruz. Sen şeriatçı olamazsın, Sen menfaatini bırakmadıkça, dünyayı bırakmadıkça yani dünyanın sevgisini kalbinden atmadıkça şeriatçı olamazsın. **Bizler taklitçiyiz taklitçi. Yalan mı söylüyorum? niye kalbiniz burkuluyor?** Menfaatinize dokunduğum zaman kalpleriniz burkuluyor. Menfaatini bırakmadığı için zikrullahı gelmeyenler var. Taklitçiyiz, hakikatçi değil.

Evet, Allah'ın Rasulü onların bu hicretlerine neden müsaade ediyordu dedik, bu soruların cevaplarını verdik. Efendimiz bu ilahi vazifeye, ilahi davete kendisine en yakın olanlardan başlamıştı. Çünkü Cenab-ı Hak bu hususta meâlen şöyle emir ediyor.

“Sen ilkin en yakın akrabalarını inzâr et” Allah peygamberine *“Mü’minlerden sana tabi olanlara kanadını indir”* buyuruyor. Şayet sana âsi olup isyan edenlere de ki ben sizin yapageldiklerinizden tamamı ile uzağım. Şimdi sen ne ile emrolundun ise öyle dosdoğru ol. Müşriklere aldınış etme, müşriklere yüz çevir. Allah’la beraber diğer bir tanrı daha tanıyan o yalancılara muhakkak ki biz yeteriz. Onlar yakında uğrayacakları akıbetleri göreceklerdir. buyuruyor Allah.

Evet, kardeşlerim saymakla söylemekle bu geceye sığdırıp hicri yılbaşını anlatmak mümkün değil. Biz güneşte bir zerre anlatıyoruz fakat Cenab-ı Hakk bizleri yılbaşına, hicri yılbaşına layık eylesin. Layıkıyla eda edip ihsan edenlerden eylesin.

Yani diyeceksiniz ki hocam hicri yılbaşı için özel, önemli olan herhangi bir ibadet var mıdır? Böyle bir ibadet yoktur. Fakat Muharrem ayına itibar vardır, değer vardır, kıymet vardır. Çünkü Peygamberimiz Muharrem ayına, hicri yılbaşına çok özen göstermiş, ashab ve ümmetine oruç tutmalarını, o aya hürmet etmelerini emretmiştir. Evet, işte bizim bu gece özel olarak buraya toplanmamız onu ispat ediyor Elhamdülillah.

* Bu makale **Hâfız Mustafa Efendi**’nin **11.06.1994** tarihinde yaptığı sohbetinden derlenmiştir.

Sohbetin tamamını **Kendi Sesinden** dinlemek için **Qr-Codu** taratın!

DİNLEMEK İÇİN TARAT!

Toprağa Ekilen

HAYR

t o h u m l a r ı

**Değerli kardeşlerim,
Kıymetli Müslümanlar...**

Yüce Rabbimiz biz kullarından yaşantımız boyunca yaptığımız tüm ibadet ve taatlerimizde farkındalık istiyor. Yani yaptığımız her amel ve düşüncede; neyi, niçin yaptığımızın farkında olmamızı istiyor. Bu sebepten bizlerin sorumluluğu çok ağır ancak, bir o kadar şereflidir.

Bu emanet ile bizleri vazifelendiren, bize Allah ve Resûlü yolunda zâhir'i ve mânevi cihat yolunu açan, İslâm yolunda hizmet etmeyi bizlere öğütleyen ceddimizden ve tüm Silsile-i Meşayih'tan Allah (cc) razı olsun.

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'inde buyuyor ki; *"Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu her başağında 100 tanesi bulunan yedi adet başak çıkaran bir tohum tanesi gibidir. Allah dilediğine katlayarak verir. Allah zât ve sıfatlarında sınırsızdır. Her şeyi bilmektedir."*

(Bakara Suresi 261. ayet)

Değerli kardeşlerim. Tüm amacımız Allah'ın ayetinde buyurduğu gibi, bir dalında pek çok başak ve her başak da yüzlerce adet tane çıkartabilecek o tohumu toprağa ekebilmektir. Bizler gayretimizi ve farkındalığımızı bu hususta yoğunlaştırıyor ve Allah'ın müjdelediği kulları arasına girebilmeyi kendisinden niyaz ediyoruz. **Özgür Vakfı** olarak yapmış olduğumuz tüm çalışmalarında bu farkındalık ile gayret ve çaba sarf ediyoruz.

Hepinizin malumu olduğu üzere Dünya son iki yıldır zor zamanlardan geçiyor. Bir taraftan Dünyanın tamamını çepeçevre saran salgın bir hastalık ile zor bir imtihandan geçiyoruz. Diğer taraftan hemen hemen her gün Ümmet-i Muhammed'e, ülkemize, milletimize yapılan saldırıları bertaraf etmeye çalışıyoruz.

Ancak Allah'a hamdolsun ki bütün bu zorluklara rağmen Özgür Vakfı olarak yardımlarımız ve hizmetlerimiz her geçen sene artarak devam ediyor. Her yıl olduğu gibi geçtiğimiz Ramazan ayında da ihtiyaç sahiplerine dağıtılmak üzere **3200 adet kumanya erzak yardımı, yüzlerce alışveriş kartı, 2 ton et yardımı, yüzlerce çift ayakkabı, elbise ve ev malzemeleri** dağıtarak Ümmet-i Muhammed'e bir nebze olsun destekte bulunmaktayız. Yine ihtiyaç sahipli kimselere zekat, fitre, sadaka yardımı yaparak ülke genelinde gücümüzün yettiği kadar yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Allah (cc) bu hayırlara vesile olan tüm kardeşlerimizden razı olsun diyoruz ve şöyle dua ediyoruz; **Ya Rabbi!** Sen bizleri rıza yolunda daim eyle, hayr yolunda daim eyle, bu yolda hizmet edebilme fırsatlarını daim eyle. Nefse şeytana bizleri bırakma, sen sahip ol **Yâ Rabbi...**

Bir Köşkün Hikâyesi

Behlül Dâna (hz.)

Kimilerine için bir meczûb, kimilerine göre avare bir kimse; ancak kimi Hakk'ı gören gözler için ise değerli bir Hakk aşığı, zamanının büyük evliyalarından birisi **Behlül Dâna** hazretleri...

Asıl ismi **Vüheyb bin Ömer Sayrafî**'dir. Behül Dâna adıyla tanınmıştır. **Ukelâ-i Mecânin** den (deli görünüşlü akıllılardan) olan **Behlül-i Dâna**, **Behlül-i Dîvâne**, **Sultânü'l-meczûbin** ve Abbâsî halifesi **Hârûn Reşid** (788-809) ile olan münasebeti dolayısıyla **Behlül er-Reşid** diye de anılır.

Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Rivayetler Behlül'ün aslen Kûfeli olduğunu ve Bağdat'ta yaşadığını göstermektedir. Kaynakların verdiği bilgilere göre Behlül başlangıçta saf ve deli değildi. Sonradan ilâhî cezbe tutularak kendinden

geçtiğine, bir daha kendine gelemediğine ve nefsinin tamamıyla silinip gittiğine inanılır. Bundan sonraki hal ve hareketleri oldukça gariptir. Meczûb halinde gezmesine rağmen birçok sözü nükteli ve iğneleyici; davranışları anlamlı ve uyarıcıdır. Hakkındaki menkibelere göre mezarlarda ve harabelerde dolaşır, yalnızlığı sever, zaman zaman çocukların maskarası olur, onlar tarafından taşlanır, ama o bunları hep hoş karşılardı.

Hârûn Reşid'in kardeşi olduğuna dair rivayetler varsa da tam olarak kardeş oldukları bilinmemektedir. Behlül Dâna, Hârûn Reşid'in etrafında dolanır kendisine nasihatlar verirdi. O halk için deli, çocuklar için bir oyun arkadaşı, ilim sahipleri için büyük bir ârifdir. Hârûn Reşid içinse bir **Mürşid** kimliğine sahiptir.

Behlül Dâna'nın öyle halleri vardır ki bunu akılla izah etmek mümkün değildir. Kendisi çoğu zaman mezarlıkta yatar. Nedenini soranlara ise **Ölüler sadıktır, ihanet etmez** buyururdu. Korkuyu hatırlatanlara ise; **asıl korkulması gereken yaşayanlardır, insan ölülerin yanında emniyettedir** derdi. Behlül Dâna'nın gariplikleri anlatılmakla bitmez. Ancak ibretlik bir tanesini anlatmak icap eder. Günlerden bir gün Behlül, Harun Reşid'in sarayının bahçesinde eline aldığı bir kömürle yere bir şeyler çizmektedir. Bunu gören Sultan sorar; **"Ne yapıyorsun sen Behlül!"**
"Ev yapıyorum!"

Harun Reşit şaşırmıştır. Müstehzi (alay edici) bir şekilde sorar. Bu evi içinde oturmak için mi yapıyorsun? Behlül büyük bir mühendis edasıyla elindeki kömürle eve oda eklemeye devam eder ve cevaplar; **"Bu ev satılıktır, satmak için yapıyorum."**

Harun Reşit, tebessüm ederek, 'Behlül işte, ne yapsa yeridir' diyerek tam oradan uzaklaşacakken Hanımının sesini duyar. En baştan beri tüm konuşmalara şahit olan Sultanın hanımı Behlül'e; **"O ev satılık mı? Ben Almak istiyorum. Ne kadar?"** diye sormaktadır.

Behlül cevaplar; **"1 kuruş"** hanımım. Anlaşırlar ve Behlül evi satar. Hanımdan parayı alan Behlül, kömürü heybesine koyar ve çizdiği evi silerek orayı terk eder.

Bütün bunları dinleyen Harun Reşid, Behlül'den ziyade hanımına hayret eder. **Hadi bu Behlül, bu adamın her işi garip. Ya bu hanıma ne oluyor. O da Behlül'e uydu,** deyip hayretini sergiler.

Belki de onun görmediğini hanımı görmüştür...

Gece olmuş, Harun Reşid yatağında uykuya dalmıştır... Rüyasında Cennet'te olan Harun Reşid, bir rehber eşliğinde Cennet'i gezmektedir. Harun Reşid, her gördüğü nimet karşısında şaşırmakta ve kime bahşedildiğini sormaktadır.

En son öyle bir köşkün önüne gelir ki; köşkün muhteşemliğinden dili tutulur ve kekeleyerek sorar, bu muhteşem köşk kime ait. **Nasıl kazanıldı bu köşk?**

Rehber, **bu köşk senin hanımına aittir,** deyince Harun Reşid, Behlül, diye sıçrayarak uyanır.

Sabah olunca Harun Reşid, ne yapıp edip bu köşkten bir tane de ben edinmeliyim, diye düşünür.

Gördüğü hadiseyi kimseye söylemeyen Harun Reşid, en iyisi rüyamı Behlül'e de anlatmayayım, diye karar verir.

Dışarı çıkınca Behlül'ün yine köşkün önünde yere bir şeyler karaladığını görür. Harun Reşid sevinir. İçinden, tamamdır, Cennet'teki o köşkün bir sahibi de ben olurum, diye geçirir.

"Behlül! Bu ev satılık mı?"

-Evet!

-Kaça?

"50 bin altın."

Harun şok olmuştur. **Ne demek 50 bin altın?** Daha dün benim gözlerimin önünde bir kuruşa sattın.

Behlül Dana bu soru üzerine şu ibretlik cevabı verir;

"Dünkü müşteri malı görmeden aldı. Sen ise gördükten sonra almak istiyorsun Sultanım!"

Behlül'ün verdiği cevap bizlere bir ders niteliğindedir. Bu hadise Gayb'e İman'ın kıymetini açık seçik ortaya koyar. Behlül Dâna Hazretleri asıl meselenin iman ile ilgili olduğunu bizlere anlatmak istemiştir. **Mü'min söze inanır, münafık göze inanır.** Yani İman, gayba imandır. Göz ile görülen her şeye herkes iman edebilir. Onun için imanın sırrı gayba iman etmekten geçer. Gayb'e iman edebilmek içinde ferâset sahibi olmak gerekir. Nitekim Bakara sure-sinde bizlere Allah'ü Teâlâ şöyle buyurmuştur:

"Onlar öyle kimselerdir ki gayba iman ederler."

MELEKLERİN DAHİ KENDİSİNDEN
HAYÂ ETTİĞİ SAHABİ

HZ. OSMAN (ra)

عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَلَيْهِ السَّلَامُ

Hiz. Osman

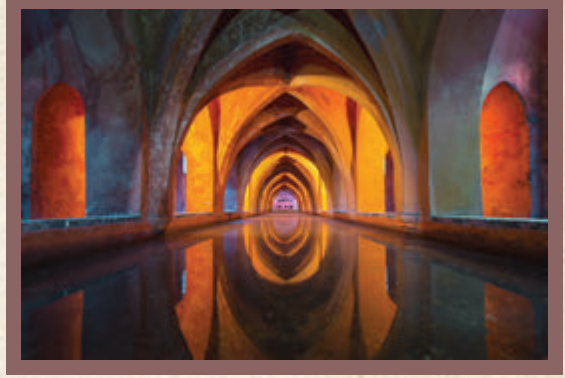
*Ebû Abdillâh (Ebû Amr) Zü'n-nûreyn Osmân b. Affân b. Ebi'l-Âs b.
Ümeyye el-Kureşî el-Ümevî (ö. 35/656)*

Hz. Osman

Kendisine Peygamberimiz (sav) tarafından iki nur bahşedilmiş ve ondan sonra **Zü'n-Nüreyn** olarak herkesin bildiği Hz. Osman'ın (ra) babası **Affan bin el-Âs**, annesinin adı **Ervâ'dır**. Büyük annesi **Beyzâ ümmü'l-Hakîm** Peygamber Efendimizin halasıdır. Neseb itibariyle beşinci batında da dedesi Abdi Menâf (Muğire) Resûlüllah'ın nesebiyle birleşmektedir. Mensup olduğu aile nüfuzlu, seçkin, ve güzide kimselerdir. Dedesi **Ümeyye** Kureyş'in ileri gelen eşrafındandır.

Hz. Osman, Fil vak'asından 6 sene sonra ve Hicret'ten 47 yıl önce Mekke-i Mükerrme'de, böyle asil bir nesebe sahip olarak dünyaya geldi. Kendisi cahiliyye devrini yaşarken bile dürüst, doğru sözlü bir kimse idi. Ticaretle meşgul olur, içki içmez ve herkesin itimatını kazanarak gönüllere girerdi.

İslâm güneşi Hira mağarasının ufuklarında doğmaya başladığı gün 34 yaşında bulunuyordu. Hz. Ebû Bekir'in vesilesi ile yüce huzura kabul olundu ve Allah Resûlü'nün tebligatı ile kalbinde iman nuru yanıverdi. Eşraftan olması dolayısıyla İslâm'ı kabul ettiği Kureyş içinde ses getirdi. Amcası Hakem b. Ebû'l-Âs onu bağlayıp dininden dönene kadar bağlarını çözmeyeceğini söylediğinde kendisine yapılan baskıya şiddetle karşı koydu. Kararlılığını görüp bağlarını çözmek zorunda kalan amcasından sonra annesi de onu kutlu yolundan çevirmek için çok uğraştı, ancak onu dininden döndüremedi. *İman nurunun verdiği manevî yakınlık*, Peygamber Efendimizin kerimesi **Hz. Rukiye** ile evlenmesi neticesinde kemâl derecesine ulaştı.

Hz. Osman, Peygamberimizin vahiy katiplerindendi. Güzel yazar, güzel konuşur ve çok kuvvetli bir hitabete sahipti. Daima Kur'an-ı Kerim okur, O'ndan çeşitli meseleler çıkarırdı. Kur'an-ı Kerim'i hıfzı çok kuvvetli idi. Namazda bir rekâta bütün Kur'an-ı Kerim'i okuyan dört kişiden biri de odur. Çok okuduğu için iki Mushaf elinde eskimiştir. İslâmiyet'in 5. yılında (615) hanımıyla birlikte ilk kabile de **Habeşistan'a** hicret etti. Habeşistan'da doğan ve hicretin 4. yılında (625) vefat eden oğlu Abdullah dolayısıyla kendisine **Ebû Abdullah** künyesi verildi. Bir yıl sonra Habeşistan'dan Mekke'ye döndü ve ardından **Medine'ye** hicret etti. Bedir harbi sırasında Hz. Rukiye'nin vefat etmesinden bir müddet sonra Efendimizin emri ile kendisini diğer kızı olan **Ümmü Gülsüm** ile evlenerek **Zü'n-nüreyn (iki Nur Sahibi)** lakabı ile şereflendi.

Hz. Osman zenginliğin şükrünü eda etmek için muhtaçlara bol bol ikramda bulunur, fakat kendisi gayet mütevazî yaşardı. Medine'de kıtlık olduğu bir sırada Hz. Osman Şam'dan 100 deve yükü buğday getirtmişti. Sahabe-i Kiram, satın almak için yanına koştular. Ancak O; *"Sizden daha iyi alıcım var. Sizden daha fazla kâr veren var."* dedi. Sahabiler bunu Hz. Ebu Bekir'e bildirip üzüldüklerini ifade ettiler. Hz. Ebu Bekir Hz. Osman'ı herkesten iyi

tanıdığı için onlara şöyle dedi: *“O Resulullah’ın damadı olmakla şeref kazanmıştır. Cennette de onun arkadaşıdır. Siz onun sözünü yanlış anlamışsınızdır. Buyurun, beraber gidelim ve durumu kendisinden öğrenelim.”* Hz. Osman’ın yanına vardıklarında Hz. Ebu Bekir *“Ey Osman, sahabiler sözlerine üzülmüşler. Ne dersin? Mesele nin aslı nedir?”* Hz. Osman şöyle cevap verdi: *“Ey Resulullah’ın halifesi! Onlardan daha iyi alıcı olan biri, 1’e 700 veriyor. Biz de buğdayı 1’e 700 verene sattık.”* Hz. Osman bu sözleriyle kervandaki mallarını Allah yolunda infak ettiğini ifade ediyordu. Nitekim az sonra 100 deve yükü buğdayı Medine’de bulunan fakir sahabilere karşılıksız olarak dağıttı. Hz. Ebu Bekir buna çok sevindi ve Hz. Osman’ı alnından öptü.

Müslümanların Medine-i Münevvere ye hicretinde içmeye uygun tatlı bir su vardı, **Rûme Kuyusu...** Hicretten sonra müslümanlar Medine’de içme suyu sıkıntısı çekmeye başladı. Şehrin içme suyu kaynaklarının başında gelen Rûme Kuyusu’nun sahibi olan ve bazı rivayetlerde yahudi olduğu bildirilen kişi kuyunun suyunu satıyordu. Resûlullah ona ücret almaktan vazgeçmesini teklif edince geçim için başka bir gelirinin bulunmadığını belirterek bunu kabul etmedi. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem, kuyuyu satın alıp müslümanların istifadesine sunacak şahsa bu hizmetine karşılık olarak cennetin verileceğini, bütün günahlarının bağışlanacağını, kendisine cennette bu kuyudan daha güzel bir su kaynağının verileceğini bildirdi.¹ Hz. Osman, Rûme Kuyusu’nu satın almak istedi. Sahibi tamamını satmaya yanaşmayınca yarı hissesini alarak kuyuyu nöbetleşe kullanmak üzere onunla anlaşma yaptı. Daha sonra ortağı kendi hissesini de satmak isteyince tamamını aldı ve müslümanların kullanımına sundu. Kaynaklarda Hz. Osman’ın Rûme Kuyusu’na 20.000, 30.000, 35.000 veya 40.000 dirhem ödediği rivayet edilir. Bu rivayetlerden aynı zamanda Hz. Osman’ın kuyunun tabanını genişleterek suyunu arttırdığı anlaşılmaktadır. Hz. Peygamber, **Bîrû Osman** adıyla da meşhur olan Rûme suyundan Hendek Gazvesi’nde içerek suyun tadını övmüştür.²

Günden güne çoğalan mü’minlere Mes-cid-i Nebevî artık dar gelmekte ve genişletilmesi zaruret halini almaktaydı. Hz. Osman tek başına kendi parası ile bu ulvî görevi yerine getirdi. Tebûk Seferi sırasında askerin

yarısını bizzat donatmış ve teçhiz etmişti. Bu hizmet için yüz deve ve bin dinar altın vermişti. Hz. Ebûbekir zamanında Mushaf halinde toplanan Kur’an-ı Kerim, Hz. Osman’ın hilafeti devrinde çoğaltıldı. İslâm merkezlerine gönderilmek suretiyle ise kıraatteki ihtilaf ve çekişmeler önlenmiş oldu. Bu hizmetler itibariyle haklı olarak **Nâşî-rü’l-Kur’an** Unvanını kazandı.

Cennetle müjdelenen on sahabiden biri olan Hz. Osman, mücessem bir hayâ örneğidir. Cömertlikte son derece ileri ve hiçbir fedakârlıktan çekinmez bir mizaca sahipti. Bütün harplere iştirak etmiş ve Allah Resûlü’nün hizmetinde bulunmuştur. Sadece Bedir Harbi sırasında refikası Hz. Rukiye hasta olduğu için ve bizzat Allah Resûlü tarafından Medine’de bırakılmıştır. Bu Hz. Osman’ın zevcesine son hizmeti olmuş ve Hz. Rukiye, Bedir Harbi sırasında ahireti irtihal etmiştir. Ümmet için ailesiyle birlikte hicret eden ilk fert odur. İlk önce Habeşistan’a daha sonra Medine-i Münevvere’ye göç etmiştir. Zâtür-rikâ’ ve Züemer gazvelerine çıkıldığında Medine’de Resûl-i Ekrem’e vekâlet eden Hz. Osmandı. Hudeybiye Antlaşması öncesinde ise Mekke’ye elçi olarak gönderilen kişide yine kendisidir. Anlaşma sırasında Müslümanların Kâbe ziyaretine müsaade edilmesini sağlamak için görüşmelerini ısrarlı bir şekilde sürdürdü. Dönüşünün gecikmesi üzerine kendisini bekleyen Müslümanlar arasında öldürüldüğü şâyiası yayılınca Resûl-i Ekrem ahabından müşriklere karşı savaşa girmek şartıyla biat aldı. Biat sırasında, *“Osman Allah ve resulünün emrini yerine getirmek için gitmiştir”* deyip sağ elini sol elinin üzerine koyarak onun adına biat ettiğini gösterdi.

Hz. Osman’ın en meşhur vasfı engin bir hayâ duygusuna sahip olmasıydı. Resûl-i Ekrem onun hakkında, *“Kendisinden meleklerin hayâ ettiği bir kimseden ben hayâ etmeyeyim mi?”*³;

*“Her peygamberin cennette bir refiki vardır. Benim cennetteki refikim de Osman’dır”*⁴ demiştir.

HALİFELİK DÖNEMİ

Hz. Ömer, Mescid-i Nebevî'de ağır bir şekilde yaralanınca aşere-i mübeşşereden hayatta olan amcasının oğlu ve eniştesi Saîd b. Zeyd hariç altı kişiyi (Osman, Ali, Abdurrahman b. Avf, Sa'd b. Ebû Vakkâs, Talha b. Ubeydullah, Zübeyr b. Avvâm) üç gün içinde aralarından birini halife seçmek üzere görevlendirmişti. Hz. Ömer'in vefatından önce başlayan, ancak onun ikinci bir emriyle ölümünden sonraya ertelenen toplantı Talha b. Ubeydullah'ın Medine dışında bulunması sebebiyle beş kişiyle başladı. Müzakerelerin ilk safhasında Abdurrahman b. Avf, aralarından birinin halifelik hakkından feragat edip en çok istenen şahsı halife seçmek üzere hakemlik yapmasını önerdi. Diğer üyelerin kabul etmediği bu göreve kendisi talip oldu ve onların onaylamasıyla çalışmalarına başladı. Şûra üyelerinin her biriyle uzun görüşmeler yaptı. Ayrıca Medine'de bulunan muhacir ve ensarın ileri gelenleri, hac dönüşü oraya uğrayan valiler, kumandanlar ve şehir dışından gelen kabile reisleriyle görüştü. Üç gün süren bu görüşmelerin ardından dördüncü gün sabah namazından sonra kararını açıklamak üzere halkı Mescid-i Nebevî'de topladı. Hz. Osman'ı halife ilân ettiğini açıklayıp ona biat etti. Daha sonra Hz. Ali ve mescid de bulunanlar da biat etti.

Fetihler neticesinde gerçekleşen zenginleşmeyle birlikte toplumda lüks ve refahın arttığı Hz. Osman'ın halifelik dönemi, başarılı geçen **sükûnet devri** (644-649) ve halifenin öldürülmesiyle sonuçlanan İslâm tarihinin ilk büyük fitnesinin yaşandığı **karışıklık dönemi** (650-656) olarak iki safhaya ayrılır.

Halifeliğinde ortaya atılan fitnelerin sonucunda Âsilerin yalnız kendisini öldürmek istediklerini anlayan ve halifeliği bırakmayı da reddeden Hz. Osman, o sırada evinde olup kendisini savunmak isteyenleri tehlikeye atmak istememiş, onlardan silâh kullanmamaları için kesin söz almıştı. Hz. Peygamber'in hadisi dolayısıyla bir musibetten sonra şehid edileceğini bilen Hz. Osman,⁵ rüyasında Resûl-i Ekrem'in yarın birlikte iftar edeceklerini söylemesinin de etkisiyle⁶ âsilere boyun eğmeyi reddedip ölümü beklemeyi tercih etti. Âsiler, hac mevsiminin sona ermesi dolayısıyla Mekke'den çok sayıda insanın Medine'ye geleceğini düşünerek ve eyaletlerden gönderilen askerî birliklerin yaklaştığının duyulması üzerine acele ettiler. Muhasaranın son gününde genç sahâbilerin savunduğu evin kapısını yaktılar. Akşam saatlerinde bitişikteki evden içeriye giren birkaç Mısırlı, Kur'an okumakta olan Hz. Osman'ı şehit etti.

Hz. Osman ilmi bakımdan da temayüz etmişti, hatta hac menâsiki konusunda en bilgili sahâbî olduğu söylenmiştir. Kur'an'ı ezberleyen ve Hz. Peygamber'in sağlığında fetva veren birkaç sahâbî arasında yer alır. Kıraat farklarının sebep olduğu tartışmaları önlemek için Hz. Ebû Bekir zamanında mushaf halinde toplanan Kur'an-ı Kerim'i beş veya yedi nüsha olarak çoğaltıp Mekke, Basra, Küfe, Şam, Yemen ve Bahreyn'e birer nüsha gönderdi, "imam mushaf" denilen nüshayı da Medine'de bıraktı. Hadisleri tam olarak rivayet eder, bu hususta çok titiz davranırdı. Onun hakkında bir kişi, "Ashap arasında hadisleri Hz. Osman'dan daha tam ve güzel şekilde rivayet eden birini görmedim, ancak o hadis rivayetinden çekinen bir zattı" demiştir. Resûl-i Ekrem'den 146 hadis rivayet etmiştir.

Allah onların şefaatlerine bizleri nail eylesin.

Dipnotlar:

- 1- Buhârî, "Müsâkât", 1, 74; Tirmizî, "Menâkıb", 57; İbn Sa'd, I, 392).
- 2- Mustafa Sabri Küçükaşçı; Diyânet İslâm Ansiklopedisi (DİA); TDV Yayınları; 35. Cilt, 2008, s.231-232.
- 3- Müslim, "Fezâ'ilü's-şahâbe", 26
- 4- Tirmizî, "Menâkıb", 19; İbn Mâce, "Mukaddime", 11.
- 5- Buhârî, "Fezâ'ilü aşhâbi'n-nebi", 5-7, "Edeb", 119; Tirmizî, "Menâkıb", 19
- 6- Ahmed b. Hanbel, I, 497.

el-Hakîm

Ey bütün sözleri ve takdirleri adalete, ilme uygun, her şeyi en üstün ilimle bilen Hüküm ve Hikmet sahibi Allah (cc.)

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

“Allah hüküm verenlerin en âdili değil midir?”

(Tin Suresi; 8)

Sözlükte “iyileştirmek amacıyla menetmek, düzeltmek, hükmetmek” anlamına gelen hüküm masdarından sıfat olup “hüküm ve hikmet sahibi” demektir. Kelimenin kökünde bulunan temel mânadan hareketle hakîmi “kendisini gerçek dışı bilgilerden ve nefsânî arzulardan alıkoyan, düşünce istikametine ve davranış selâmetine sahip bulunan kimse” diye tanımlamak mümkündür.¹ Hâkim ismi aynı zamanda “hayru'l-hakimîn” ve “ahkamü'l-hakimîn” terkibiyle birlikte kullanılmıştır. Âlimler, zât-ı ilâhiyyeye nisbet edilen hikmette ilim ve amelde yani fiilde enginliğin doruk noktasında bulunmayı temel anlam olarak kabul etmişlerdir. Buna göre hakîmin bir mânası “bütün nesnelere ve olayları en üstün ilimle bilen”, diğeri de “bütün tabiat nesnelere âhenkli, sağlam ve sanatkârane yaratıp sürdüren” şeklinde ifade edilebilir.

Kuran'da “Hakîm” kelimesi hiçbir âyette tek başına geçmemiş, birçok âyette “yenilmeyen yegâne galip” mânasındaki azîz ismiyle kırk sekiz yerde, yine birçok âyette “hakkıyla bilen” anlamındaki alîm ismiyle otuz altı yerde ve buna yakın mânalar içeren habîr ve vâsi' ile, ayrıca “izzet, şeref ve hükümler bakımından en yüce” anlamındaki alî, “övülmeye lâyık” demek olan hamîd ve “kullarını tövbeye sevk eden ve tövbelerini kabul eden” mânasındaki tevâb ile birlikte kullanılmıştır.² Hakîm ismi doksan dokuz ismi ihtiva eden hadis rivayetinde yer almıştır.³

Ebû Mansûr el-Mâtürîdî, tefsirinin bir yerinde hakîm isminin yorumu için hikmeti esas almış ve bunu “bilerek hükmetmek ve her şeyi yerli yerine koymak” şeklinde tanımladıktan sonra hakîmi şöyle açıklamıştır: “Allah bilmeden, gafletle veya isabetsiz bir şekilde hükmetmez; O, insanlarda görülebilen bu vasıflardan münezzehtir ve berîdir”⁴ “Allah, hükmedenlerin en iyi hükmedeni değil midir?”⁵ Mâtürîdî, bu âyetin tefsirinde ise hakîmin fiilî fonksiyonunu öne çıkararak şu mânayı vermiştir: “Hakîm hükümünde ve yönetiminde yanılmayandır; yahut peygamber göndermek dahil bütün fiillerinde uygun olanı yapan, hiçbir hatası olmayıp daima isabet edendir”⁶

Her şeyden münezzehtir olan Allah, Hâkimler hâkimi manasında Ahkemü'l-hâkimin'dir.

Ebû Süleyman el-Hattâbî hakîmin fiilî yönüne ağırlık vermiş ve bu ismin mânasını “nesnelere ölçülü yaratan, kendilerine has fonksiyonları kusursuz bir şekilde yerine getirmelerinin yöntemini kuran” şeklinde belirlemiştir. Ona göre karınca gibi çelimsiz yaratıklarla maymun, domuz ve ayı gibi çirkin hayvanların yaratılışı, yetenek ve fonksiyonlarında bile fevkalâde bir uyum ve sanat vardır.⁷

Gözümüzle çevremize baktığımız zaman, her yerde ve her şey müthiş, baş döndürücü bir ahenk ve bir uyumluluk görürüz. Gerek kendi vücudumuzda gerekse dış âlemden, başka bir deyişle enfüste ve afakta, bir uyumsuzluk ve bir çatlak görmek, yerlerini değiştirip de *"şunu şuraya, bunu da buraya koysak."* diyebileceğimiz bir durum söz konusu değildir. Allah'ü Teâlâ bu durumu şu ayetle açıklıyor;

*"O, yedi göğü, birbirini üzerine yarattı. Rahman'ın yaratmasında bir aykırılık, uygunsuzluk görmezsin. Gözünü döndür de bak, bir bozukluk görüyor musun?"*⁸ Düşünenler için durum böyle iken düşünmeyenler veya düşünmeyi bilmeyenler veya baktıklarını görmeyenler, görüp de anlamayanlar, bunları beğenmeyip ileri-geri konuşabilir. Var olan evrende ve dünya içerisinde ne kadar bakarlarsa baksınlar, kendi bakış açılarına göre bir uyumsuzluk görürlerse görsünler ancak haklı olup olmadıkları araştırıldığı zaman görülecek ve onların da mevcut nizamdan başları dönecek, yaratılıştaki bir hata bulamayacaklar ve hata arayanların gözleri yorgun düşecektir.

Abdülkerim el-Kuşeyri diğerlerinden farklı olarak hakimin ihtiva ettiği hikmetlerden birinin *"Allah'ın müminleri sevmesi, onların da Allah'ı sevmeleri"* olduğunu söyleyerek Allah'ın kulunu sevmesi ona lütufta bulunması veya onu övmesi anlamını çıkarmaktadır. Kulun Allah'ı sevmesi de emirlerine uyması, kalben tâzim ve hürmet göstermesidir. Şu da kabul edilmelidir ki samimi sevgi her türlü menfaatten uzak olur.

Kul hayatının her alanında samimi olmalıdır. Bizler şüphesiz ki bir gün ona döndürüleceğiz. O gün gelene kadar Allah'ı samimiyetle zikretmeliyiz. Bu Dünya kargaşasının içerisinde gönüllerimizin huzura kavuşabilmesi için ancak Allah'a ihtiyacımız var. Yüce Allah bir ayetinde şöyle buyurmaktadır; **Bunlar, iman edenler ve Allah'ı zikrederek gönülleri huzura kavuşanlardır. Bilesiniz ki gönüller ancak Allah'ı zikrederek huzura kavuşur.**⁹

DİPNOTLAR:

- 1-Ebü'l-Bekâ, s. 380; İbnü'l-Cevzî, s. 260-261
- 2-Bekir Topaloğlu, TDV İslam Ansiklopedisi (DİA), 2013, c.15, s. 181
- 3-Tirmizi, "Daavât", 82; İbn Mâce, "Duâ", 10
- 4-Tevîlâtü'l-Kur'ân, vr.362
- 5-Tîn,95/8
- 6-Te'vilâtü'l-Kur'ân, vr. 374
- 7-Şe'nü'd-duâ, s. 73-74
- 8-Mülk, 67/3
- 9-Rad,13/28

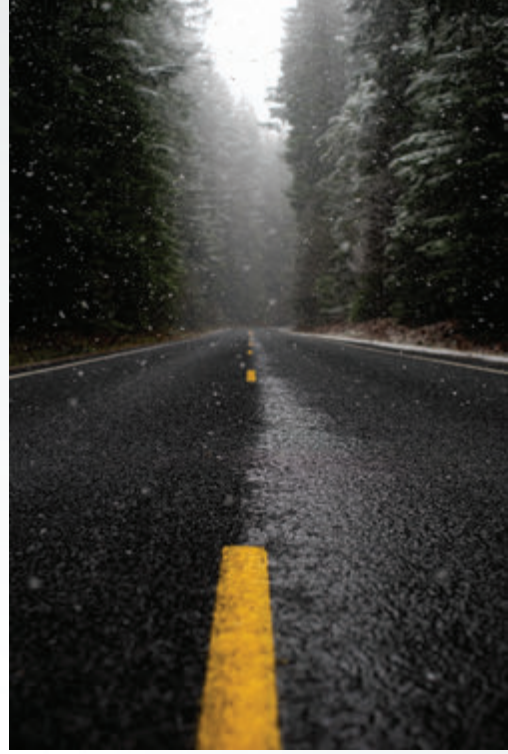

ÖZÜN SÖZLERE UYGUN OLDUĞU TEK MAKÂM; SIDK

Sözlükte kalp temizliği, doğruluk, dürüst olmak manalarına gelen “*sıdk*” terim olarak söz, fiil ve her türlü davranışta kişinin zâhir ve bâtının birbirine uyması, tutarlı olması uyması demektir. Tasavvufta ise; “*Mahvolmanın söz konusu olduğu yerlerde bile hak olanı söylemek, özün söze uyması*” manalarında kullanılır. ¹

Sıdk makamı Kur'an'da peygamberlik-ten hemen sonra gelen bir makamdır. Peygamberlik ve sıddıklık arasında başka bir merteye yoktur. Nitekim *"Kim Allah'a ve peygambere itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lutuflarda bulunduğu peygamberler, sıddıklar, şehidler ve sâlih kişilerle beraberdirler; bunlar ne güzel arkadaşlardır!"* ² ayeti bunu gösterir; *"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve sâdiklarla (doğru-larla) beraber olun."* ³ ayeti ise, sıdk ehli insanlarla beraber olmanın Allah'a karşı gelmekten kişiyi sakındırdığını ifade eder.

Hz. Peygamber (sav) sıdk hakkında; *"Sizlere doğru olmayı öğütlerim. Çünkü sıdk insanı birr'e (iyiliğe), birr'de cennete götürür."* ⁴ buyurmuşlardır. Yine Efendimiz; *"Kul, sürekli olarak doğruyu söyler ve doğruyu (sıdkı) ararsa, Allah katında sıddik olarak yazılır. Yalan söyler ve yalanı ararsa Allah nezdinde yalancı olarak yazılır."* ⁵ Uyansında bulunur. Sıdk, bütün Peygamberlerin ortak vasfıdır.

Sahabelerden Hz. Ebû Bekir, Peygamberimizi ve getirdiği dini herkesten önce tasdik ettiği için kendisine *"sıddik"* ünvanı verilmiştir.

Arifelere göre, *"doğruluk"* dil, kalp ve fiil bütünlüğünde gerçekleşmesi gereken bir vasıftır. Kişinin dünya ve ahiret saadetine erişebilmesi için; dili ile doğruyu söylemesi, kalbi ile doğruluğu benimseyip tasdik etmesi, doğru olan düzgün fikirleri düşünmesi ve tüm azâlan ile doğru olan işleri gerçekleştirmesi gerekir. Doğruluk insanı, şeytanın her türlü vesvesesinden, yaratılmışların şerrinden ve hilelerinden koruyan bir makamdır. Doğruluk, kalbi kötülüklerden temizleyen, her türlü manevî hastalık ve nefsin arzularından insanı kurtarır; insanın dünyaya karşı beslediği aşırı sevgiyi dizginlemesini sağlar. ⁶

Abdülkâdir Geylânî, Gunye adlı eserini sıdk makamını ile sonlandırır. Sıdk, dinin direği olarak tanımlanır. Çünkü din, doğruluk ile tamamlanır ve düzene girer. Sıdk, kişinin içi ve dışının bir olması halidir. Yani niyetinin ve düşüncesinin doğru olmasıdır. Sâdik ise doğru konuşan ve her davranışında doğru kalabilen kimsedir. Doğruluk Peygamberlik makamından sonra ikinci sırada yer alır. Nitekim Efendimiz'in (sav) en yakın dostu ve sırdaşı Hz. Ebû Bekir'in makamı sıddikiyettir. Sıddik ifadesi sâdik kelimesinin mübâlağasıdır. **Doğru olma davranışı sürekli tekrarlanırsa kişide karakter ve huy olarak oturarak onu Sıddik makamına ulaştırır.** Doğru olmanın hakikati ise kişinin ancak yalan söyleyerek kendisini koruyacağı bir durumda doğru kalabilmesidir. ⁷

Hâfız Mustafa Efendi'ye göre kişi kendi sözünü karşı tarafta kabul ettirmek, dinletmek istiyorsa; İslam hakkında tebliğ yapma gayesinde ise ilk önce kendisini düzeltmeli, sıdk ehli olmalıdır. Kürsüden sohbetlerinde çoğu defa müridlerine nasihat ederken, *"Ben burada size nasihat ediyorum. Eğer ben söylediklerimi kendim yapmıyorsam, kendim amel etmiyorsam, kendim işlemiyorsam, kendimde bu amel yoksa benim sözlerim sizlere işlemez."*⁸ şeklinde hem nefsi-ne hem bütün muhataplara uyarılarda bulunur.

Mustafa Efendi'ye göre kişi mensubu olduğu tarikatında da doğru olmalıdır. Çünkü Kâdirî tarikatına intisap ederken her mürid şeyhi huzurunda, *"Sana biat edenler ancak Allah'a biat etmiş olurlar. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir. Verdiği sözden dönen kendi aleyhine dönmüş olur. Allah'a verdiği sözü yerine getirene, Allah büyük bir mükâfat verecektir."*⁹ Ayeti kerimesi ile biat eder. Bu, şeyh huzurunda Allah'a verilmiş olan bir sözdür. Bu yüzden Mustafa Efendi müridlerinden bazılarının vermiş oldukları sözleri yerine getirmemelerinden dolayı büyük üzüntü duyar. Kendisine intisâp eden kimselerin çoğunun almış olduğu dersleri ve haftalık zikirleri ihmal ettiğini söyler. Mustafa Efendi'ye göre ders almış ancak biatlarında sâdik kalmayarak gereken vefayı göstermeyen kimseler yollarına manen ihanette bulunmuş olurlur.

* Bu Makale; *Velâyet Bağının Gülü* Hâfız Mustafa Uzgur Karsî adlı eserden derlenmiştir.

Dipnotlar:

- 1-Uludağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, s.316.
- 2-Nisâ, 4/69.
- 3-Tevbe, 9/119.
- 4-Buhârî, Edeb, 69; Müslim, Birr, 102-105.
- 5-Buhârî, Rikâk, 38; Müslim, Birr, 29.
- 6-Eraydın, Tasavvuf ve Tarikatlar, s.161-162.
- 7-Geylânî, el-Gunye, C.3, s.1365-1368.
- 8-Özgür, Hakk'a Giden Yolda Yürümek-1, s.40.
- 9-Fetih, 48/10.
- 10-Özgür, a.g.e, s.83.

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا
الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِّنْ آيَاتِنَا
أَنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi gösterelim diye Kulunu **Mescid-i Harâm**'dan çevresini mübarek kıldığımız **Mescid-i Aksâ**'ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir.
O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir.

İsrâ Sûresi, 1

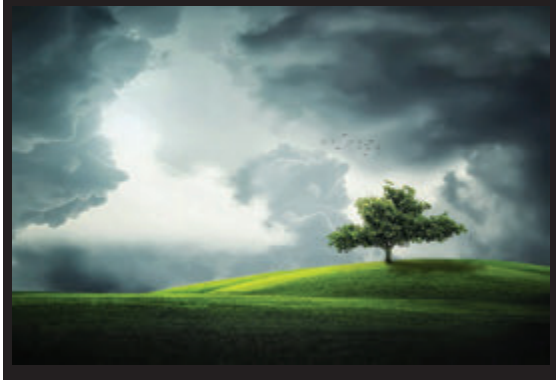
İyi Niyet, Samimiyet ve Teslimiyet'in Nişanesi; *KURBAN İbadeti*

Kurban, yaklaşmak, yakın olmak anlamındaki *"Ga-ra-be"* fiil kökünden türemiş olup Allah'a yakınlık sağlamaya vesile olan şey anlamına gelir. Kurban kelimesi masdar mana olarak gerek **maddî ve gerek mânevî yakınlığı ifade edecek şekilde yakın olmak**, anlamında; isim olarak da **Allah'a mânevî yakınlık sağlamaya vesile kılınan şey** anlamındadır. Kurban aynı zamanda Arapçada *"zebh"* boğazlama veya *"hedy"* hediye anlamlarına gelen kelimelerle de ifade edilir. Dini bir terim olarak ise Kurban, Allah'a yaklaşmak ve Allah rızasına ermek niyetiyle kesilen, kurban edilen, hayvan demektir.

Kurban sadece bayram günlerinde hayvan kesmek değildir. Aksine kurban; Allah'a dost olmanın, sadakatin, Allah'a itaat ve teslimiyetin göstergesidir. Gerektiğinde malımızı, canımızı ve bütün varlığımızı Allah yolunda feda etmenin sembolik bir ifadesidir.

İnsan yaratılışı gereği bir yaratıcının varlığını kabullenme ve ona yakınlaşma çabası içerisinde olan bir yapıya sahiptir. Hz. İbrahim (as) misaline bakıldığında, bir yaratıcının var olması gerektiği düşüncesi ve arayışları onu Allah'a (cc) ulaştırmıştır. Tüm insanlar fitraten bu arayışı benliklerinde taşımaktadır. Bu arayış sonucu insanlar dinlere yani ilahi kurallara

tabi olmaktadır. Din bu arayışta tatmin edici cevapların bulunduğu tek alandır. Bütün dinlere bakıldığında bir yaratıcının bulunduğu ve insanların bu akıl üstü veya tabiat üstü varlık olan yaratıcı gücü hissedip, ona ulaşmaya çalıştıkları görülmektedir. Yaratıcı ile iletişim kurma, onu hissetme veya ona yakınlaşmak için bir çaba söz konusudur. Tam bu noktada Hz. Âdem'den (as) bu yana Allah'a yakınlaşma çabası olarak bütün ümmetlerin çeşitli ibadetler yaptıkları görülmekle birlikte bunların en başında kurban ibadeti bulunmaktadır. Dinimiz İslam'da Kevser suresi, 2. Ayette; *"O halde; Rabbin için namaz kıl ve kurban kes"* şeklinde emredilmiştir.

Kurban ibadeti ilk insandan günümüze kadar var olmuştur. Herkesin bildiği üzere ilk insan ve aynı zamanda ilk peygamber olan Hz. Âdem (as) 'in iki oğlu olan Hâbil ve Kâbil'in arasında büyük bir ihtilaf çıkar. Âdem (as) ise bu meseleyi halletmek için Hâbil ve Kâbil'den Allah'a (cc) birer kurban (takdime) sunmalarını, hangisinin kurbanı kabul edilirse onun haklı olacağını söyledi. O dönemde kurbanın kabul edildiğini göstergesi, gökten inen bir ateşin onu yok etmesiydi. Kabul edilmeyen kurbanı ise yırtıcı hayvanlar yerd. Sonuç itibari ile Hâbil'in kurbanı kabul edilmiş

Kâbil'in kurbanı kabul edilmemiştir ve Hâbil'in davasında haklı olduğu kanıtlanmıştır. Hacc suresi 34. Ayette zikredilen; *"Biz her ümmet için kurban ibadetini gerekli kıldık"* ayeti, her ümmette ve ilahi dinlerin hepsinde ibadet olan ve hayvan kesme anlamına gelen kurban ibadetinin var olduğunu göstermektedir.

İşte bu şekilde ilk insandan itibaren başlayan kurban ibadeti zaman içerisinde varlığını sürdürmüş Efendimiz (sav)'in dönemine kadar çeşitli yollarla ancak aslına uymayan bir şekilde süregelmiştir. Cahiliye döneminde müşrikler dahi ilah olarak kabul ettikleri putlara kurbanlar adamışlardır. İslam'ın gelmesi ile birlikte Müslümanlar şuurlanmış yalnızca Allah (cc) adına kurban kesmeye başlamışlardır.

Tarihsel süreç içerisinde kurban etme eylemine bakıldığında, hayvanların yanı sıra insanların ve bitkilerinde kurban olarak sunulduğu fakat bunların putlara veya diğer tapınılan şeyler adına kurban edilerek insanlar tarafından yenilmediği görülür. İlahi dinlerde ve özellikle İslam dininde kurban ibadetinin diğer beşerî dinlerdekinden farkı kurban etinden kesenin veya diğer insanların yemesidir. Bu şekilde cahiliye döneminde fakirlere büyüklük taslama adına kurban etinden yememenin karşılığı olarak alçak gönüllülük esasına dayalı yeme ve yedirme önemli olmuştur.

Kurban kesmek, varlıklı Müslüman için, Allah'ın verdiği nimetlere bir şükran ifadesidir. Bunun yanında Müslümana sevap kazandıran ve de gelebilecek bela ve musibetlere karşı manevi bir sigorta hükmündedir. Kurban kesmeye gücü yetenin yani nisabına malik olanın, kurban kesmesi vaciptir.

Konu ile alakalı Efendimiz'in (sav) bizlere ifade ettiği birkaç hadis-i şerif meali şu şekildedir;

- *Cimrilerin en kötüsü (vacip olduğu halde) kurban kesmeyendir.*
- *Kurbanın postunun her kılına ve her parçasına bir sevap vardır.*
- *Kurbanlarınız semiz (besili) olsun. Onlar sıratı bineklerinizdir.*
- *Kurbanın derisindeki her tüy sayısınca size sevap vardır. Kanının her damlası kadar mükafat vardır. O sizin terazinize konacaktır. Müjdeler olsun.*
- *Sevap umarak kurban kesen, cehennemden kurtulur.*
- *Bir Kurban Bayramı günü Efendimiz kızına; "Ya Fatıma! Kurbanının yanına git! Kesilirken orada bulun! Kurbanın yere akacak ilk kan damlası ile geçmiş günahların affedilecektir.*
- *Peygamberimiz (sav) ashâbına; "Kurban kesmek, babanız İbrahim'in sünnetidir." buyurdu.*

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'inde; **"Onların etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat O'na sizin takvanız (Allah'a karşı gelmekten sakınmanız) ulaşır."** buyurmuştur. Bu vahyin ifade ettiği şekilde kurban ibadetini gerçekleştirirken **Rabbimize yönelik sorumluluğumuz;** O'nun emirlerine uymak ve takvaya erişmeyi ummaktır. **İnsanoğluna olan sorumluluğumuz** ise; kurbanın etinden infak etmektir. Kurban eti fakir veya zengin olması, Müslüman olup olmaması fark etmeden istenildiği kişiye verilebilir. Etin dağıtımı konusundaki genel usul ise; etin üçte birini evde bırakmak-üçte birini eşe dosta, komşulara vermek-üçte birini ise ihtiyaç sahipli kimselere vermek şeklindedir. Bu dinimizce müstehabtır. Kurbanın hiçbir kısmı para ile satılmaz. Ancak hediye edilir. Bu sayede bizler hem Rabbimize karşı olan sorumluluğumuzu yerine getirmiş oluruz. Hem de diğer tüm insanoğluna karşı vazifemizi edâ etmiş sayılırız.

Tasavvufi açıdan ele alındığında kurban tüm bu anlatılanların insan hayatında her gün ve her an yaşanması demektir. Kişiyi dünya meşakkatinden uzaklaştırarak, Allah'a (cc) yakınlaştırmayı fenafillah mertebesine ulaştırmayı hedefleyen bir yaşam tarzını hedef alan bu yol Allah yolunda kurban olma yoludur. Tarikat mektebinde öğretilen tefekkürü mevt halinde müridin her gün kendisini Allah yolunda ölmüş gibi düşünmesi, Hz. İsmail'in (as) **"Beni teslim olanlardan bulacaksın"**

demesi ile benzerlik göstermektedir. Yine rabıta haline giren bir müridin mâsıva ile bağıını koparıp her şeyinden sıyrılıp şeyhi ile Allah'ın huzurunda yok olmayı düşünmesi Hz. Adem'in iki oğlunun dünya nimetlerinden vazgeçmeleri ile benzerlikler taşımaktadır. Özet olarak müridi şeyhine oradan Resulüne ve oradan da Rabbine yakınlaşmasını sağlayan bu Tarikat yolu kurban ibadetinin bir yansıması olarak görünmektedir.

Allah'ın dostluğunu ve yakınlığı kazanmanın en kestirme yolunu **Kâmil UZGUR Hoca Efendimiz** bizlere şöyle öğretmiştir; **İyi niyet, Samimiyet ve Teslimiyet...**

Kurban ibadetinde bizler Hz. İbrahim'in iyi niyetini ve vefasını; Hz. İsmail'in sadakatini, Hz. Hacer'in teslimiyetini harmanlanmış olarak görürüz.

Hayatımızın her sahasında iyi niyeti, samimiyeti, sadakati, teslimiyeti bırakmadıkça bayramımız o zamandır İnşallah.

Alvarlı Muhammet Lütfi Efe hazretlerinin bayramın nasıl bir bayram olması gerekliliğini ifade ettiği şu mısralarıyla yazımızı sonlandıralım.

BAYRAM O BAYRAM OLA...

*Can bula cânânını
Bayram o bayram ola*

*Kul bula sultânını
Bayram o bayram ola*

*Hüzn ü keder def ola
Dilde hicab ref ola
Cümle günah af ola
Bayram o bayram ola*

*Tevhîd ede şevk ile
Hakk'ı seve şevk ile
Tasdîk inerse dile
Bayram o bayram ola*

*Dildeki Rahmân olur
Dertlere dermân olur
Âzâde fermân olur
Bayram o bayram ola*

*Lütfi'ye lutf u kerîm
Erişe Rahm-i Rahîm
Ber murâd ede fehîm
Bayram o bayram ola*

DİNLEMEK İÇİN TARA!

Hakk'a Teslim Bir Gönülle Dönebilmenin Anahtarı; " **İNÂBE** "

Bir mürîdin tasavvufu daha iyi anlayabilmesi için inâbe halini çok iyi müşâhede ve tefekkür etmesi gerekir. İnâbeyi müşâhededen maksat; yürüdüğü yolu daha iyi ve doğru ilerleyebilmesidir. Kul tasavvuf yolunda mürşîd-i kâmilin varlığını kabul ettiği vakit, inâbe etmiş olur. Bu durum, kulun tasavvuf yolundaki ilk tövbesidir. İlk tövbeden maksat; talep etmiş olduğu bu yol kulun Hakk yoluna yeniden arınarak tertemiz bir hâl ile girmesidir.

Her kul, Hakk'ın yolunda; kendi kabiliyeti nispetince tövbe eder. Yaratılışındaki saflığı, mürşîd-i kâmil-i, tasavvuf yolunu, tasavvuf ehli olmanın gayesinin ne olduğunu ve nasıl olması gerektiğini anlayabilmek üzere tövbe eder ve ancak o zaman tasavvuf yolunda yapılan tövbeyi ve inâbe hâlini idrâk edebilir.

İnâbe; günahlardan yüz çevirip, Hakk'a teslim bir gönülle dönmek olarak tarif edilir. Kuşeyrî, risâlesinde bu konuyu şöyle ifade eder: *"İnsanın içindeki kusurlardan vazgeçip, Allah'a dönmesidir. İnâbe, tövbenin ileri ve daha mükemmel bir derecesidir."* Allah için hatalardan, günahlardan vazgeçmek; en samimi hâl ile olmalıdır. Zira teslim olmanın duygusu samimiyettir. Kalpteki Allah sevgisine mâni olan her şeyi kalpten çıkarıp, kalbi Allah sevgisine ve muhabbetine tahsis etmektir. Has; saf, katışıksız, tahsis ise bu saflığı ve sadeliği, O'nun yoluna adamaktır. Kul; dünya hayatından ferâgat etmeden, nefsiyle mücâhede ve mücâdele vermeden o saflığa erişemez. Bu minvalde inâbe; her türlü maddî ve mânevî engellerden yüz çevirip Allah'a yönelmenin yoludur.

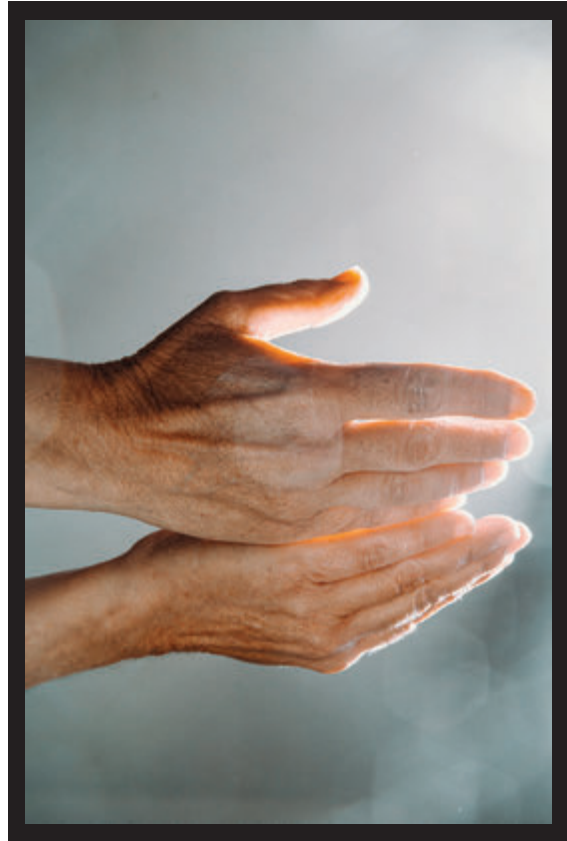
Cenâb-ı Hak Zümer sûresinin 54. âyetinde şöyle buyurmaktadır: *"Başınıza azap gelmeden önce Rabbinize dönün. Günahlardan tövbe etmek sûretiyle Rabbinize dönün ve O'na teslim olun, sonra size yardım edilmez."* İnâbe, bütünüyle dönüş yapmak demektir. İnâbetten sonraki teslim olma hâli; kişinin kurtuluşunu kendi inâbetinden değil, Allah'ın lütfundan olduğunu bilmesidir. Zîra kul kendi irâdesi ile Allah'ın lütfuna ulaşmamakta, aksine Allah'ın lütfu ile inâbete ulaşmaktadır.

Kulun kendisine bahşedilen nimetleri doğru yaşayabilmesi, Hakk'ın yolunu hakikatiyle yaşayan kimse ile mümkündür. Bu da bir şeyhi, rehber tâyin etmekten geçmektedir. Şeyh, Arapçada yaşlı mânâsına gelir. Burada yaşlıdan maksat; olgun, tekâmülünü tamamlamış bir kimse ile o yolu yürüme. Şeyhin nasihatını dinleyen, inâbe isteyen, isteği kabul edilen kimse; tasavvuf yolunu, seyr ü sülûkunu yürümeye, yaşamaya seçilmiş kimsedir.

Bu anlamda **İnâbe almak;** bir şeyh tarafından tarîkate kabul edilmektir. **İnâbe etmek,** her türlü günahlardan kaçınacağına Allah ve Resûlü ve bir tarîkatin piri nâmına söz vererek bir şeyhe bağlanmak, **İnâbe vermek** ise, tarîkatta bir şeyhin bir müridi kabul etmesi mânâsına gelmektedir. Burada inâbe tasavvufa kabul edilmiş belgesi mesâbesindedir.

İnâbe Herevî'ye göre üç türdür;

- *Allah'a özür beyan etmek için döndüğü gibi nefsi ıslâh etmek ve ibadetteki niyeti düzeltmek için dönmektir.*
- *Tövbeye durmaya dair söz vererek döndüğü gibi Allah'a karşı verilen sözleri yerine getirmek için de dönmektir.*
- *Dâvetine icâbet edilerek döndüğü gibi hâl ve gidişat ile de O'na yönelmektir.*

Nefsi islâh ederek Hakk'a doğru bir şekilde yönelmek üç şekilde olur: Mes'ûliyetlerden kurtulmak, (kul hakkı gibi), kendinden veya başkalarından sâdır olan hatalarından dolayı üzölmek ve kaçırıldıklarını telafi etmek. Ahde vefâ ile Allah'a yönelmek de üç şey ile mümkündür: Günah lezzetinden kurtulmak, Cüneyd-i Bağdadi'nin dediğı gibi *"Günahını unutmandır."* Kendin için ümit beslerken cehennem gidecek düşüncesi ile gaflet ehlini yani başkasını küçümsemeyi bırakmaktır. Üçüncüsü de hizmette hâsil olan nefsanî hastalıkları en ince ayrıntısına kadar araştırıp görmektir. Hâl ile Allah'a yönelmek de üç şekilde doğru olur: Amelinden ümidini kesmek, Allah'a muhtaç olduğunu bilmek ve O'ndan sana gelecek olan lütûf ışığını gözlemektir.

Tövbe; seyr ü sülûk ehlinin ilk menzili, Hakk tâliplerinin ilk makâmıdır. Tövbenin bazı sebepleri, dereceleri, kısımları vardır. Bunlardan ilki; kalbin gaflet uykusundan uyanması ve kulun içinde bulunduğu kötü hali görmesidir. Kul, Allah tarafından kalbine ilkâ edilen uyarıcı sese kulak vermeye muvaffak kılınması sayesinde bu hâle ulaşır. Ebû Ali Dekkak: *"Tövbe üç kısımdır; başı tövbe, ortası inâbe, sonu ise evbe olarak adlandırılır"* der.

Tövbeyi başlangıç, evbeyi nihâyet, inâbeyi ise ikisinin sonu olarak tasnif etmiştir. Bu durumda; ilâhî cezâ görme korkusuyla dönenlerin yaptığı şey *"tövbe"*, ilahi sevabı elde etme ümidi ile tövbe edenlerin yaptıkları *"inâbe"*, cezâ korkusu ya da sevap ümidi ile değil de sırf ilâhî emire ri'âyet nedeniyle tövbe edenlerin yaptıkları da *"evbe"*dir. Tasavvufa giren bir mürid, yaşantısında inâbeyi bu şekilde tefekkür ederek tövbe eder, bu ilk şarttır ve şunlardır: **Kalpten pişmanlık duymak, dil ile özür beyan etmek ve bedenen günahlardan vazgeçmektir.** Tasavvuftaki bu tövbe; müridin ilk basamağı, ilk kapısıdır. Bu kapıdan içeri alındığı vakit Allah'ın şu hitâbı o müride yolunu aydınlatan bir ışık, nur, olacaktır.

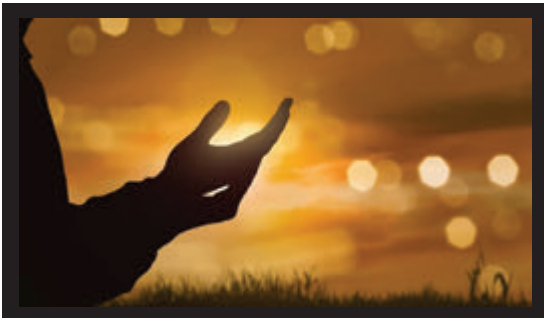
Taha suresinin 82. ayet-i kerîmesinde: **Şüphesiz ben tövbe edip inanan ve salih amel işleyen sonra da doğru yol üzere devam eden kimse için çok bağışlayıcıyım,** Furkan suresinin 71. ayet-i kerîmesinde ise şöyle zikredilmiştir: **Kim de tövbe eder ve sâlih 'amel işlerse işte o Allah'a tövbesi kabul edilmiş olarak döner.** İbn-i Ata tövbeyi tanımlarken: *"Tövbe yerilen davranıştan dönüş ve övülen davranışa yöneliştir. Bu has kulların tövbesidir. O halde tövbe ve af dilemeye yönel. Çünkü tövbe günahlar için sabun hükümündedir"* der.

Tövbe, tasavvuf yoluna girme ve sülûkun ilk merhalesi tövbenin bidâyetteki (başlangıçtaki) aslı, günahları terk etmek suretiyle onlardan dönmek ve yüz çevirmektir. Ebvâb da ise; tövbenin mertebeleri, bölümleri, kısımları vardır. Ebvâb, mubâh olan fuzûlî söz ve fiilleri terk etmek, nefsi bu tür şeylere meyletmekten arındırmaktır ve onu Hakk'a teveccühten alıkoyan nefsanî davranışlara meyletmekten uzaklaştırmaktır. Ebvâbin de tövbe edenlerin namazıdır.

Muâmelâtta tövbe; başkalarının filini görmekten yüz çevirmek, başkalarının kusurlarını, ayıplarını görmemek ve Hakk'ın fiillerini görmek ile nefsin iddialarından ve hallerinden kaçınmaktır. Ahlâkta tövbe; sâlikin nefsinin rezilliklerinden ve kendi irâde, güç ve kuvvetinden tövbe etmesidir.

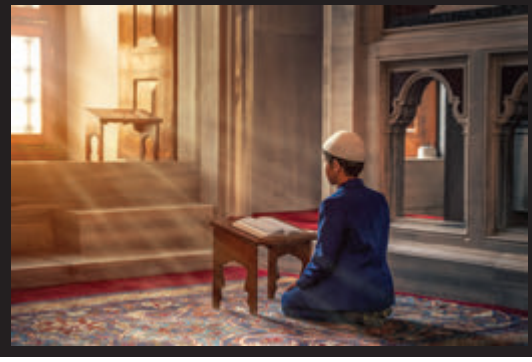
Mürîd kurtuluşunun kendi tövbesi ile değil, Allah'ın lütfu ile olduğunu ve Rabbi'nin irâde ve tercihini görmesidir. **Usûlde tövbe;** Allah'tan başkasına iltifat etmemek ve azimde, gayrette gevşek davranmamaktır. Mürîd; azimle amel etmeli, tembel olmamalıdır. **Evdiyede tövbe;** sâlik seyr ü sülûk vâdilerini, mertebelerini, duraklarını, makâmlarını geçerken; kendi cüz'î ilmini Hakk'ın küllî ilminde yok ederek kendi ilminden sıyrılması ve Hakk'ın huzurunda O'nun ile beraberken kendi sıfatlarını görmekten tövbe etmesidir. **Ahvâlde tövbe;** kişinin kendine has durumundan tövbe etmesidir. Mahbubu unutmaktan kendi nefsi bile olsa başka şeylere meyletmekten kaçınmaktır.

Mürîd kendi ahvâlinde Allah'ı görmelidir. **Bütün iyilikler Allah'tan, kötülükler ise nefsindedir** ayet-i celîlesi de bu durumu açıklamaktadır. **Velâyette tövbe;** telvîni (halden hale geçmek) hatırlamaktan ve keşfin nurundan mahrum kalmaktan tövbe etmektir. Hakîkatte; Allah'tan başkasını müşâhede etmekten ve benliğinin kalmasından, nihâyette ise; Hakk'ın dışındaki şeylerin zuhûr etmesinden tövbe etmektir. İnâbenin başlangıçtaki aslı; tövbe ettikten sonra buna sâdik kalarak Hakk'a dönmeektir.

Caferî Sâdık'a (r.a.) sordular: "Hangi günah kulu Allah'a yakınlaştırır ve hangi ibadet kulu Allah'tan uzaklaştırır?" Dedi ki: "Huzur ile başlayıp gururla biten her ibadet kulu Allah'tan uzaklaştırır. Korku ile başlayıp tövbe ile biten her günah kulu Allah'a yakınlaştırır." Nefis terbiyesi yolunda yürüyen kimseler; ahlâklarını güzelleştirmek, hallerini arındırmak ve temizlemek ile meşgul olanlardır. Bu yolda her ne kadar güzel ameller yapsalar da kendi yaptıklarına iltifat etmezler. Yaptıkları iyilik, ibadet ve hasenatı görmezler. Onlar Rablerinin üstün nimetlerine nazar ederek daima o yüce varlık karşısında aciz ve noksan olduklarını görürler. Hatta amellerinin mânevî lezzetlerine bile bakmazlar. Çünkü bu durum ameli yerine getiren için, amel edilen ile aralarına perde olur. Hizmet ve ameller en yüce maksat için yapılır. Eğer bunun aksi olur, mürîd bir makâm ve kerâmet elde etmek için amel ederse; bu onu Allah'tan alıkoyar. Derviş ile ağyar bir değildir. Ağyarın perdesi maddi ve geçici talepler olduğu gibi, mürîdin perdesi de mânevî taleplerdir.

Hz. Pirimiz der ki, "Bu yolda ilk basamak kerâmetlerdir. Şayet bunu istersen daha ileriye gidemezsin, orada kalırsın." Halbuki tövbe ve inâbeden maksat; Allah'tır ve O'nun rızâsıdır. Ârifler buyurur ki; nur perdesi mürîde, zulmet perdesinden daha şiddetlidir. Zira mürîdi vuslattan alıkoyan her şey bir perdedir. Her perde de tövbe etmesi lazım gelir. İnâbe eden bir mürîdi; mürşid-i kâmil bütün perde ve engellerden geçirmek ister. Bu mânevî sefer esnasında ruhuna vermiş olduğu mânevî terbiye onu Rızâen-illâh'a ulaştırmanın içindir. Abdulkâdir Geylanî Hz. buyuruyor ki: "Yaptığı amelleri gören, yani ondan karşılık bekleyen kişi o ameller ile perdelenmiş olur."

Tövbenin tamam olması için; insanın tövbeye olan isteğini artıracak, karar verdiği bu işi tamamlamasına yardımcı olacak, Allah korkusunu ve ümidini kuvvetlendirecek, inâbe edip onun sohbetine devam ederek feyz alıp kalben onu severek muhabbet duyduğu kamil olan bir Allah dostunun taht-ı terbiyesinde olması gerekir. İşte o zaman yapmakta olduğu kötü fiillerde ısrarcı olma hali kalbinden silinir. Yeter ki mürid nefsinin ona teslim etsin. Etsin ki bu yolda daim aşkla yürüyebilsin. Rabbim bizleri, onların mânevî koruma kalkanları altında dostlar ile beraber dosdoğru dünya, hevâ ve hevesinden vazgeçerek yine onların himmetleri ile yürümeyi, ömrümüzün sonuna kadar beraber olmayı nasip etsin. Bizden sonra evlatlarımızı, neslimizi, gençliğimizi, bu yolun kervanına dahil ederek Efendimin mübarek sözü ile kıyamete kadar daim etsin.

Înâbe ahitleşmektir, Tövbe de onun mührüdür. Allah'a dönmek tövbe ile olur. Nefsinin O'na teslim et ki bu yolda yürüyebilesin.

Ey aciz kulların sığınağı Mevlâm! Günahları bağışlayıcı Allah'ım! Daima Sana sığınıyor, günahlarımızın cümlesinin affını, mağfiretini senden umuyoruz. Ey Allah'ım! Lütfünla bizim ahvâlimizi düzelt. Lütfün ile bizim amellerimizi düzelt. Lütfün ile sana lâyık tövbe edenlerden eyle. Mânevî kapısında bulunduğumuz Sultân'a lâyık bir inâbe ile teslim ve samimi olanlardan eyle. Bizi hakirlikten, fakirlikten, hastalıktan koru. Her türlü bela, sıkıntı ve kazalardan koru. Dinimize düşman olanlardan, şeytandan, nefs-i emmârenin şerlerinden bizi koru. Amin!

Tevbe kıldım sıdk ile sen şaha biat eyledim
Olmuşum her bir kusurun nadimi Allah için.

Salih Baba Dîvanı

Meşâyıha gerektir tâbi erler
Sülûke giriben tevbe ederler

Salih Baba Dîvanı

Ey hevâsına tapan!
Tevbeye gel tevbeye
Hakk'a tap Hakk'tan utan
Tevbeye gel tevbeye

Sen dünya-perest oldun
Nefsin ile dost oldun
Sanma dirisin öldün
Tevbeye gel tevbeye

Eşrefoğlu Rumî

DİNLEMELİK İÇİN TARAT!

Tasavvufî Kavramlar

Mâsivâ

Sözlükte “şey” anlamına gelen mâ ile “başka, gayr” anlamındaki sivâ kelimesinden türetilmiş bir tabir olan mâsivâ en genel manada; hakikatin kendisi olan Allah’tan başka her şeye verilen ortak isimdir. **Mâsivallah, mâsive’l-Hak** şeklinde de kullanılır.

Tasavvufta yaygınlığı sebebiyle çok defa mâsivâ demekle yetinilir.

Mâsivâ denildiğinde bizim içerisinde yaşadığımız Şehadet âlemi denilen âlem ve bu âlemde Hakk’tan (Allah’tan) başka olan herşeyi kapsar. Buna göre evren, dünya, dünyadaki her şey, insan, insanın bütün ilgileri, yapıp etmeleri, zihnindeki sûretler ve bilgiler mâsivâ olarak nitelenir.

Mal-mülk, servet düşkünlüğü, büyülenme, gösteriş, haset vb. kötü huylar mâsivâ sayıldığı gibi ibadetler ve güzel ahlâkî davranışlar da mâsivâdır. Sûfiler keşf, ilham ve keramet gibi hususları da mâsivâ olarak görmüşler, bunlardan kurtulmanın güçlüğüne dikkat çekmişlerdir. **Telvin** halindeki sûfilerde mâsivâyâ karşı bir meyil olabilirse de **temkin** makamında olanlar gönüllerinde Hak’tan başkasına yer vermezler.

Yani bu kuvvetin var olmadığını söyleme nedenimiz, eylemsiz bir referans düzleminde bakıldığında böyle bir kuvvetin oluşmuyor olmasıdır; dolayısıyla böyle bir kuvvet gerçek değildir.

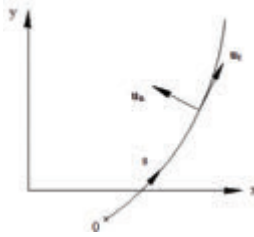
Nasıl olur da dışa doğru savrulduğumuzdan bu kadar eminiken içe doğru savrulmuş olabiliriz? Lunaparkta dönen salıncak dışa doğru savrulmuyor mu? Peki ya dışa doğru savrulma olmuyorsa çamaşır makineleri çamaşırların suyunu nasıl sıkmaktadır?

Yukarıdaki örnekler günlük hayatımızda tanık olduğumuz, cisimlerin dairesel hareket yapmaları sonucu oluşan ancak gözlem ile açıklaması birbiriyle çelişen, biraz kafa karıştırıcı ama bir o kadar da ilginç olaylardır.

Bilim insanları, gözlem yaparak evrenin her yerinde geçerli olan temel doğa yasalarını bulmaya, bu yasalar yardımıyla evreni anlamaya çalışırlar. Doğa yasalarını bulmak zordur ama bir o kadar da zor olan doğru gözlem yapabilmektir. Çünkü fiziksel olayları uygun bir gözlem çerçevesinden izlemiyorsak, örneğin gözlem yaptığımız yer ivmeli hareket yapıyorsa yanlış gözlem yapabilir ve gerçek olmayan kuvvetleri hissedebiliriz.

$$a = a_t + a_n = \frac{dv}{dt}u_t + \frac{v^2}{\rho}u_n$$

$$\sum F = ma \Rightarrow \sum F = m \frac{dv}{dt}u_t + m \frac{v^2}{\rho}u_n$$

$$F_t = m \frac{dv}{dt}, \quad F_n = m \frac{v^2}{\rho}$$

F_t : Teğetsel Kuvvet
 F_n : Merkezil Kuvvet

Viraja giren araçta yolcuların hissettikleri dışa doğru savrulma yani merkezkaç kuvvet de yanlış bir çerçeveden (ivmeli hareket yapan aracın içinden) gözlem yapılmasından kaynaklanır ve gerçek bir kuvvet değildir! Eğer araçtaki yolcuları uygun bir çerçeveden (aracın dışından, durağan bir gözlem çerçevesinden) gözlersek sadece merkeze doğru yönelmiş merkezil bir kuvvetin etkisi altında olduklarını görürüz. Günlük hayatta bizlerin de zaman zaman deneyimlediği bu ilginç durumu, hareketli ve hareketsiz gözlem çerçevelerinden bakarak ve Newton'un birinci hareket yasasını göz önünde bulundurarak açıklayabiliriz.

Newton'un birinci hareket yasası, "eğer bir cismin üzerine dış bir kuvvet etki etmiyorsa bu cismin duruyorsa durmaya, hareket ediyorsa hızını değiştirmeden hareketine devam edeceğini" söyler. Yani dış bir kuvvet yoksa cisimler hareketlerini korumaya çalışır.

Newton'un bu yasasını kullanarak merkezkaç kuvvetin gerçek bir kuvvet olmadığını, sadece yanlış bir gözlem çerçevesinden olaya bakıldığında gözleneceğini aşağıdaki çizimleri inceleyerek daha iyi anlayabiliriz.

Araç Düz İlerlerken

Hızı 60 km/h olan bir aracın düz bir yolda hızını değiştirmeden A noktasından B noktasına geldiğini düşünelim.

Aracın hızında bir değişim olmadığı için araca etki eden bir dış kuvvet yoktur ve araçtakiler de üzerlerinde herhangi bir kuvvet hissetmeyecektir.

Aynı araç A noktasından B noktasına giderken aracın şoförü aniden ana yoldan çıkmaya karar verir ve direksiyonu kırarak aynı hızla (60 km/h) viraja girerse araç C noktasına geldiğinde hızının büyüklüğü değişmemiş ama yönü değişmiş olur.

Araç Virajı Dönerken

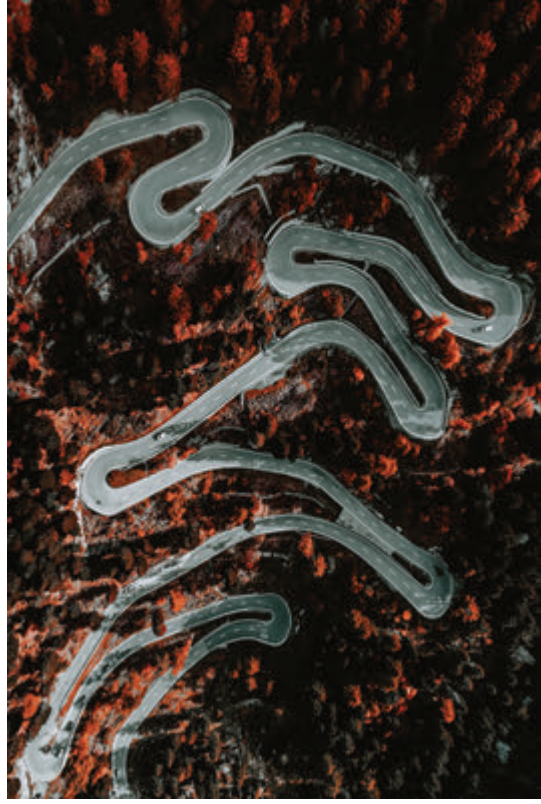
Aracın yönü değiştiği için buna sebep olan bir dış kuvvetin olduğunu söyleriz. Bu kuvvet, dışarıdan veya aracın içinden yapacağımız gözleme bağlı olarak merkeze veya dışa doğru yönelmiş bir kuvvet olarak görünür. Merkezci veya merkezkaç kuvvetle ilgili karışıklık da gözlemi nereden yaptığımızdan kaynaklanır.

Bu durumu dışarıdan yani hareketsiz bir gözlem çerçevesinden (doğru gözlem çerçevesi) izlersek, aracın dış bir kuvvet yokken normalde B noktasında olması gerekirken, yönü O merkezine doğru olan bir dış kuvvetin etkisinden dolayı yoldan çıkarak C noktasına geldiğini söyleyebiliriz. Yani dışarıdan bakarsak araca ve yolculara etki eden O merkezine yönelmiş merkezci bir kuvvet olduğu sonucuna ulaşırız. Buradaki merkezci kuvvet tekerlekler ile yol arasındaki sürtünme kuvvetidir ve gerçek bir kuvvettir.

Aracın içindeyse (yanlış gözlem çerçevesi) durum dışarıdan gördüğümüzden farklı olacaktır. Eğer araç A noktasından B noktasına gelmiş olsaydı yolcular bir şey hissetmeyecekti ancak aracın viraja girip C noktasına gelmesiyle yolcular kendilerini O merkezinden dışa doğru savuran bir merkezkaç kuvvet olduğunu söyleyeceklerdir. Bu kuvvet, aracın içinden gözlem yapıldığı için gerçek olmayan bir kuvvettir. Özetle, doğru bir gözlem çerçevesinden bakıldığında gözlenen kuvvet merkeze doğru yönelmiş **merkezci kuvvettir, merkezkaç kuvvet** ise hareketli olan aracın içinde hissedilen bir kuvvet olup gerçek değildir.

Olayı içeriden ve dışarıdan izlememiz bizi farklı sonuçlara götürse de asıl soru hâlâ cevaplanmamıştır: **Merkezkaç kuvvet** gerçek bir kuvvet değilse ve sadece yanlış yerden gözlem yapıldığı için hissediliyorsa aracın içindeki yolcular neden dışa doğru savrulur? Newton'un birinci yasası bu soruya açıklık getirir.

Yukarıdaki çizimlerde görüldüğü gibi sabit hızla doğrusal hareket eden araç ve aracın içindeki yolcular A noktasındaki hızlarını koruyarak B noktasına gelme eğiliminde olacaklardır. Araç, merkezci kuvvetten dolayı yönünü değiştirmeye başladığında yolcular, eğer kendilerini tutan bir engel yoksa düzgün doğrusal hareketlerini korumaya çalışarak B noktasına gitme eğiliminde olacaklardır. Bu durum, aracın içindeki yolcuların sanki bir kuvvet kendilerini dışa doğru çekiyormuş gibi hissetmelerine ve savrulmalarına sebep olur. Başka bir deyişle merkezkaç kuvvet, gerçek bir kuvvet olmayıp cisimlerin sahip oldukları düzgün doğrusal hareketlerini korumalarının sonucu oluşan ve sadece hareketli gözlem çerçevesinde hissedilen bir durumdur.

Sonuç olarak, merkezci kuvvet, viraja giren araç örneğindeki gibi benzer şekilde sürtünme kuvveti veya gezegenleri yörüngede tutan kütle çekim kuvveti gibi kaynağı farklı olabilen gerçek ve fiziksel bir kuvvettir. Merkezkaç kuvvet ise fiziksel kaynağı olmayan, sadece ivmeli hareket yapan gözlem çerçevelerinde ortaya çıkan gerçek olmayan bir kuvvettir.

KAYNAK:

- 1-Temel Fizik Ders Notları, Hüseyin Sarı, Ankara Üniversitesi Açık Ders Notları
- 2-<https://fizikdersi.gen.tr/merkezcil-kuvvet-merkezkaç-kuvveti-nedir/>
- 3-<https://enm.ibtav.org/eser/41/usturlab>
- 4-<https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale>

* Doç. Dr. Süleyman Murat Bağdatlı
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Makina Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

Hakiki Müslüman, Gerçek İman...

İman; Allah'ın varlığına, birliğine, meleklerine, kitaplarına, resullerine, ahiret gününe, hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna, öldükten sonra yeniden dirileceğime inandım, iman ettim. demektir. Bir Müslüman olarak bunların hepsine iman etmek gerekiyor. Hepimiz bunlara iman ettik. Şimdi imanı kökleştirmek için, İman-ı kamil sahibi olmak için ne yapmak gerekir. En önemli mesele budur.¹

İman varsa imkânda vardır. Bunun için sözde değil özde Müslüman olmak gerekir. Bunun içinde kökümüzü sağlamlaştırmalıyız. İyi bir Müslüman olabilmek için gayret göstermeli, iman esaslarına sınıksız tutunmalı. Hak ile olan bağımızı koparmamalı. Allah'ın ipine sınıksız sarılmalı.

Herkes kelime-i şahadet getiriyor, herkes "Müslümanım!" diyor. Herkes ben de iman ettim diyor fakat imanım yetmiş küsur şubesi var. Nasıl iman ettin? Allah indinde, imanının ne derece? İman, ameli gerektirir. Amel yoksa, ibadet ve taat yoksa kişinin imanı kötüye gider. Amelin yoksa dünyanın da berbat, ahiretin de berbat olur. Asıl bizim yurdumuz ahiret yurdu. Cenâb-ı Hakk bizi buraya imtihan için gönderdi. Bizi bu dünyaya göndermesinin yegâne sebebi bizleri imtihan etmektir. Burası bir mekteptir. Hiç kimse istediği gibi yaşayamaz. Allah'ın (c.c.) kullarına emirleri, kanunu, nizamı vardır. Cenâb-ı Hakkın yasakladığı şeyler var. Allah'a doğru yürüdün mü, adımlarını Cenâb-ı Hakk'a doğru attın mı, o zaman iman artar.²

Demek ki bir Müslüman dünyada niçin var olduğunun bilince varmalı kulluk şuuru ile yaşamalı hakka teslim olmalı, fani olan insan fanilere gönül bağlamamalı, hakka gönül bağlamalı ve bu dünya sınavını hakıyla kazanmalı!

"Bir sure indirildiğinde, içlerinden biri çıkar: bu hanginizin imanını artırdı bakalım?" der. Evet, imanı olanların imanını artırmıştır ve onlar müjdelenip duruyorlar.³

Allah'ın âyetleri okunduğu zaman, ismi anıldığı zaman, Allah'ın emri tebliğ edildiği zaman ehl-i imanın tüyleri ürperir. Gereğince amel eder. İşte asıl iman sahipleri bunlardır. Yoksa ben iman ettim, ben de Müslümanım demekle olmuyor bu iş. Yani Cenâb-ı Hakk'ın bir kanunu var, hudutları, sınırları var. Cenâb-ı Hakk bize harita olarak Kur'an'ını, şeriatını göndermiş. Bu haritaya göre yolunu bulacaksın. Gideceğin asıl yeri bu harita gösteriyor. Şu hudutlardan dışarı çıkmayacaksın. Şu beldelerden, bu bölgelerden dışarı çıkmayın diye hudut koymuş, emir koymuş. Şu kapıdan içeri girmeyeceksin. Haramlardan uzak duracaksın. Mesela zina kapısından içeri girmeyeceksin. Zina haram... Müslüman dönüp oraya bakmaz bile rabbim bizleri her türlü haramdan muhafaza etsin.⁴

İnanç, kalbin vazifesi, amel bedeninin işidir. Bu azalarımız ibadet yapacak. Ellerimiz, kollarımız, yüzümüz abdest libasıyla boyanacak, başımız secdeye gidecek.⁵

İmanımızı göğüs kafesinde muhafaza edeceğiz. Kötülüklerin kalbimize inmesine müsaade etmeyeceğiz, zikir boyası ile boyayacağız ki şeytan bir boşluk bulup da hortumunu uzatmasın imanımıza gönül evimize zarar vermesin. Bütün bedenimizi ve azalarımızı O, yüce Rahmâna ibadet yapacak şekilde hazırlamalı. Başımız O, yüce Rahmana eğerek secdeye varmalı. Bütün azalarımız abdest nuruna bürünmeli tevazu elbisesi giymeli ve namaza durunca "aşk" kalbimizi titretmeli, işte o zaman iman daha da bir kuvvetlenecek ve yaptığın ibadet ruhuna lezzet verecektir.

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) ashabına buyurdu: **“İmanlarınızı yenileyin!”** Ashap:-
Ya Resulallah! İmanlar eskir mi?

- Evet, elbiselerin eskidiği gibi İmanlar da eskir.

-Ne ile yenileyelim Ya Resulallah?

-Kelime-i tevhid ile İmanlarınızı yenileyin. ⁶

Hz. Peygamberimiz (s.a.v.) in buyurduğu gibi İmanlarınızı kelimeyi tevhid ile yeniliyoruz. La ilahe illallah ile Allah'ı zikri ile İmanınızı yenilemesi, takviye etmesi, bir mürşidi kamilin, Allah dostunun eteğine yapışması lazım ki ilmini amele çevirebilsin onunla amel edebilsin. Bizler hakiki Müslüman olma yolundayız hakka inabe ettik Allah'a tövbe etik yani söz verdik sözümüzden dönemeyiz. Dönersek geçecek İman etmiş olmayız.

“Bir kimse (Lailaheillallah) diye şehadet getirirse, Allah'ü Teala (cc) Hz.leri o kimse üzerine cehennemi haram kılar.”⁷

Bizler geçecek İman etmiş kimseler olarak, gaflet uykularından uyanan. Amel defterimizi **“iyilik”** ile dolduran, her koşulda Allah'ın rızasını arayan varlığından, birliğinde haberdar olan ve yaptığımız her şeyi sadece **“Allah rızası”** için yapan. Etrafına duyarlı olan kullanılandan eylesin bizleri İNŞALLAH. Çünkü burası İmtihan dünyası Seyr-ü sefaya dalıp Ahireti unutmamalıyız! Alla bizi unutmasın unutturmasın kendine kul Habibine ümmet dostlarına da dost eylesin İNŞALLAH.

Bizler bugün böyle bir sınav tabi tutulduk ise muhakkak ki Rabbimizin bizler için murat ettiği ya hayır ya da şer vardır. Hiçbir şey boş değildir bu dünya sahnesinde. **“Sizin için şer görünende hâyır, hâyır görünende şer vardır. Siz bilemezsiniz Allah bilir.”⁸**

Allah sevdiği kullarını farklı farklı imtihana tabi tutuyor niçin? Kul silkelensin kendisine yönelsin diye, çünkü Allah sevdiği kullarını farklı sınava tabi tutuyor. Şu anda yer yüzünü Covid-19 virüsü salgını olduğu gibi.

Ey İman edenler! Allah'a, Resulüne, gerek Resulüne indirdiği, gerek daha önce indirdiği kitaplara İmanınızda sebat edin. **“Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, resullerini ve ahiret gününü inkar ederse hakikatten iyice uzaklaşmış, sapıklığın en koyusuna dalmış olur.”⁹**

Cenâb-ı Hakk Müslümanların, ehli İmanın yardımcısıdır. Allah bizlerin yardımcısıdır. Hiç merak etmeyin, Allah-ü Azim'uş-Şân kâfirlere yardım etmez, zalimlere yardım etmez, Allah şeriat düşmanlarına yardım etmez. Fakat şöyle bir kayıt vardır. Eğer Müslümanlar dinine sahip çıkmasalar, eğer Kur'an'ına sahip çıkmasalar ve camisine sahip çıkmasalar, Allah-ü Azim'uş-Şân birilerinin eliyle o Müslümanları cezalandırır. ¹⁰

Rabbim bizlere birlik beraberlik ve emanete sahip çıkanlardan eylesin. Âmin!

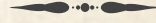
Allah Arş'ın altında giriş kapısının üstünde şu sözlerin yazılı bulunduğunu bir şehir inşa etmiştir: *"Âlimleri ziyaret edenler, Peygamberleri ziyaret etmiş derecesinde sevaba erişirler."* İşte o yüzden sevgili peygamberimiz şöyle buyuruyor: *Âlimlerin sohbet toplantılarına katılıp da onların bilgisinden bir anlık bir istifade bile, (bilgisizce) yapılan bir yıllık ibadetten daha hayırlıdır.*¹¹

Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v), *"İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de (kamil manada) iman etmiş olmazsınız."* (Müslim-Ebu Davud) prensibini vurgulamıştır.

Cenâb-ı Hakk'a nihayetsiz hamd-ü senâlar olsun ki, bizlere iman nasip etmiş. Ya Rab, bizlere gerçek iman nasip eyle. Bizleri hakiki müminlerden eyle. Âmin.¹²

Bizleri bu kutlu yolda bir araya getiren Başta Hâfız Mustafa Efendi Hazretlerine, Kamil Uzgur Hocamıza ve Fatma Uzgur Hocamıza şükranlarımı arz ederim.

Selam ve dua ile...

Dipnotlar:

- 1-Hafız Mustafa Uzgur, Hakka Giden Yolda Yürümek 2, s.160
- 2-Hafız Mustafa Uzgur, Hakka Giden Yolda Yürümek 2, s.160
- 3-Tevbe, 124
- 4-Hafız Mustafa Uzgur, Hakka Giden Yolda Yürümek 2, s.161
- 5-Hafız Mustafa Uzgur, Hakka Giden Yolda Yürümek 2, s.163
- 6-Hafız Mustafa Uzgur, Hakka Giden Yolda Yürümek 2, s.163 | Hakim, Müstedrek, IV, 285/7657
- 7-Buhari ve Müslim
- 8-Bakara Suresi, 216
- 9-4/Nisa, 136
- 10-Ermişlerden Osman Efendi, Dürret'ül Vaizin – Vaizlere İnciler | Mukaşefeyül-Esrar
- 11-Ermişlerden Osman Efendi, Dürret'ül Vaizin – Vaizlere İnciler | Müşkätül Envar
- 12-Ermişlerden Osman Efendi, Dürret'ül

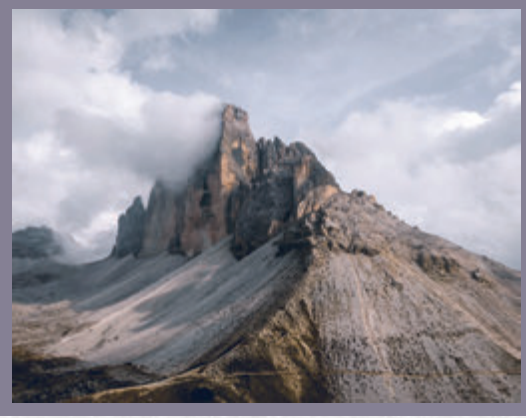
DİNLEMELİK İÇİN TARATI!

ŞAH-I GEYLANÎ'DEN *Öğütler*

MÜRÎD VE MURÂD'A DAİR...

Allah'ın razı olduğu ve razı kıldığı buyurdu: Mürîd veya murâd olma dışında başka seçenek yoktur.

Eğer sen Mürîd isen, çok ağır bir yükü yüklenmişsin demektir. Çünkü sen tâlipsis. Tâlip matlûbuna kavuşuncaya ve maksadına ulaşuncaya kadar meşakkat içindedir. Bu durumda sen; nefesine, malına, âilene ve çocuğuna gelebilecek belalardan; amellerinin ucuzlamasından; yüklerin, eziyet, elem ve aşağılanmaların sürmesinden nefret etmemelisin! Böylece, bütün rezillik ve kirlerden; sıkıntılardan ve insanların aşağılamasından kurtulur; mahbûblar, nazlılar ve murâd edilenler zümresine dâhil olursun.

Şayet sen Murâd isen, Azze ve Celle'yi sana gönderdiği belalar yüzünden suçlama! Ve Azze ve Celle katındaki kadrinden ve yerinden dolayı şikâyetçi olma! Çünkü O; olgunlaşmış kişilere yetişmen için belâlarla imtihan eder ve seni evliyâ ve abdalânın makamına yükseltir. Onlardan daha düşük bir makamda ve derecede bulunmayı; da ha zayıf nurlarla, daha düşük bir hil'at ve daha alçak bir nimetle nasiplenmeyi ister misin? Sen bu alçaklığa râzı olsan bile Hakk Azze ve Celle senin için buna razı olmaz. Allah Teâlâ buyurdu:

"Allah bilir, siz bilmezsiniz!" (Bakara; 216).

Sen geri dursan da; O senin için en yücesini, en yükseğini ve en iyisini ister.

Dersen ki; **"Belâ ile imtihan olunanın muhîb, şımartılanın ise mahbûb olduğu bilinmekle birlikte: Bu kadar nimetlen-dirilen murâd niçin belâ ile imtihan ediliyor?"**

Denilir ki: Sana öncelikle çoğunlukta olanı anlattık. Mümkün olmakla beraber, ender bulunan ikinci bir durumla da pekiştirdik.

Nebî-sallallahu aleyhi vesellem-hilaf-sız mahbûbların efendisidir. Ve insanlar arasında en şiddetli belâya uğrayan da o olmuştur. Sallallahu Aleyhi Vesellem Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Allah'tan hiç kimsenin korkmadığı kadar korktum. Hiç kimsenin çekmediği kadar eziyet çektim. Bilal'in koltuk altına sıkıştırıp getirdiği dışında hiçbir yiyeceğim olmadan, otuz gün ve gece geçirdim."

Sallallahu Aleyhi Vesellem yine buyurmuştur ki:

"Biz nebiler topluluğu; insanlar arasında en fazla belâyaya maruz kalanlarız. Sonra; faziletli ve daha az faziletli..."

Sallallahu Aleyhi Vesellem yine şöyle buyurmuştur:

"Ben, Allah'ı en çok tanıyanınız ve O'ndan en çok korkanınızım."

Neden mahbub bela ile imtihan edilir ve neden murâd olan nazlı korkutulur? Bunun: cennetteki âli menzilelerine ulaşmalarından başka bir nedeni olmadığına işaret etmiştik. Çünkü; cennetteki makamlar dünyadaki amellerle yükseltilir ve arttırılırlar.

Dünya âhiretin tarlasıdır. Emirleri edâ ve yasaklara riayetle sonra nebilerin ve velilerin amelleri: bela anında sabır, rızâ ve muvâfakattir. Belâlar ortadan kaldırılır ve sonsuza kadar nimetlerle, lütuf ve şımartılmayla muhâtab olurlar.

KAYNAK :

Geylâni Külliyyatı, çev.Osman Güman,
Mehmet Eren, Derya Çakır, İlyas Arslan;
Gelenek Yayınları, s.699-700

Osmanlı Saray Mutfaklarının Vazgeçilmez Lezzeti Aşure

Bilindiği gibi hicri yılbaşı olan Muharrem ayının onuncu gününden ay sonuna kadar olan zamanda asırlardır devam eden, önemi binlerce İslam Tarihi kitabında belirtilmeye çalışılan mübarek bir güne ve onun bizlere getirdiği güzel bir geleneğe doğru yol alınız. O gün hepimizin bildiği gibi Aşure günüdür.

Aşure günü; **10 Muharrem** Tarihinde (bu sene 9 Ağustos Tarihine denk gelir) en az on çeşit malzemenin katılması ile elde edilen bir tatlının akraba-eş-dost, ihtiyaç sahipli kimselere dağıtılmasına vesile olan bir gündür. **Nuh peygamberin sünneti olarak kabul edilen Aşure Günü** tarih sahnesi içerisinde, mübarek bir gün olarak çeşitli vesileler ile kutlanmıştır. Osmanlı döneminden-bugüne aşure yapıp dağıtma geleneği gerek halk arasında gerekse saray ve devlet ricali arasında da önemli bir yere sahip olmuştur. Aşure Günü kutlamaları, saraydan ahalisinden başlamak üzere hiçbir merteye gözetmeksizin halkın her tabakasına dağıtılmıştır. Osmanlı kültürel hayatını canlandıran; dayanışma ve beraberlik duygularını güçlendiren bir gelenek olarak varlığını bugüne kadar sürdürmüştür.

Tarih boyunca tüm Müslüman milletler tarafından çeşitli şekillerde kutlanarak bu güne gelmiş olan Aşure Günü'nde gerçekleştiğine inanılan çeşitli tarihî olaylar vardır. Bunlardan en yaygın inaniş, Nuh (as.)'ın gemisinin bugünde Cudi Dağı tepesine oturduğu ve inananların kurtulduğu, bu sebeple şükür orucu tutulduğu şeklindedir. Aşure de Nuh tufanının bitiminde gemideki yolculara, kilerde kalan son yiyecekler bir araya getirilerek yapılmıştır ve kurtuluşun kutlandığı son yemekte yenilen kırk türlü malzemeyi içermektedir. Aşure pişirilmesi Nuh Peygamber'in sünneti olarak herkesçe kabul olunmuş ve İslam'ın ortaya çıkmasından sonra da buna uyulmuştur.

Bu geleneğimiz Osmanlı döneminde de halk arasında mühim bir yer edinmiştir. 15. Yüzyılda **Fatih Sultan Mehmed** dönemi saray mutfağında yapılan yemekler ve tatlılar arasında Aşure tatlısı tespit edilmiştir. **I. Mahmud** döneminde sır kâtibi olarak vazifelendirilen Salâhi Efendi'nin, bu hükümdarın hayatına ait tuttuğu hatıra defterinde *"3 Haziran 1735'te (11 Muharrem 1148) sultan, bir sandal ile Beylerbeyi Sahil Sarayı'na gitmiş, burada Bağ Kasn'nda ikindiden sonra biri padişah diğeri de maiyetleri için, Sahilsaray'ın hareminden getirilen iki büyük maşrapa amberli ve miskli aşure zevkle yenmiştir."*

Hicri takvimin ilk ayı olan Muharrem ayında, Osmanlılarda Müslümanlar arasındaki bağ kuvvetlenirdi. Akran olanlar el sıkışır ve muhabbette bulunurlardı. Büyüklerin elleri bayramlarda olduğu gibi bu günde öpülürdü.

Bu tebrikler sırasında yaşça büyük olanlar kendisinden küçük olanlara hayr getirmesi için harçlık verir. Verilen bu harçlıkların bereket parası kabul edilir; harcanmaz, saklanırdı. Şeyhülislam, Sadrazamlar ve devlet büyükleri saraya giderek sultana tebriklerini arz ederler; padişahın "**Mu-harremiyye**" denilen armağanlar alırlardı.

Aşureler herkesin maddi gücüne göre değişik usullerle süslenecek komşulara dağıtıldı. İstanbul'un bütün hanelerinde birkaç kâse de olsa aşure pişirip dağıtmak bereket sayılırdı. Hayırseverler, aşure yapıp halka ve bilhassa ihtiyaç sahiplerine dağıtmak için imaretler ve vakıflar yaptırmışlardır.

Bu manevî atmosfere bir de caddelerde, sokaklarda ve mahalle aralarında Muharrem ayının sonuna kadar dörder beşer kişilik gruplar halinde dolaşarak çeşitli kasideler, mevlitler, beyitler vb. okuyarak para, çeşitli gıda ve giyim eşyası toplayan goygoycular eklenirdi.

Saray aşuresi helvacıbaşların gözetimi altında aşçılar ve kiler ağaları tarafından, helvahanede pişirilirdi. Büyük kazanlarda hazırlanan aşureden ilk olarak özel bir törenle padişaha sunulduktan sonra dağıtım iki aşamada yapılırdı. İlki başta harem halkına olmak üzere saray dairelerine, koğuşlara ve devlet ricaline; ikinci olarak ise halka, imaretlere ve yoksullara dağıtıldı.

II. Abdülhamid döneminde (1876 - 1909) Yıldız ve Beşiktaş saray mutfaklarında hazırlanan aşurenin dağıtımını İstanbullular sabırsızlıkla beklerdi. Dağıtım iki şekilde yapılırdı. İlk olarak, saray testilerine ve kâselerine konan aşureleri tablakârlar, Beşiktaş, Ortaköy, hatta daha uzak semtlerdeki yüksek rütbeli kamu görevlilerinin, ilmiye ve mülkiye ricalinin konaklarına götürürlerdi. Ertesi gün, gelenek olarak "**cevap**" denen usul gereği boş testi ve kâselerin çikolata, bademşekeri, fıstık vb.

şeylerle doldurularak konak ağaları tarafından saraya takdimi yapılırdı. İkinci dağıtım ise halka yönelikti. Saray mutfaklarının her birinde iki ve dört kulplu büyük kazanlarda, buğday, incir, üzüm, kayısı kurusu, nohut, bakla vb. malzeme ile "**daneli**" denen aşureler pişirilir, 10 Muharrem gecesine sırk hamallarının taşıdığı 50-60 kazan, Yıldız Talimhane Meydanı'na götürülerek düzgün bir sıra halinde dizilirdi. Sabah erkenden Matbah-ı Amire müdürü, vekili-harç ve helvacıbaşlar resmi giysileriyle meydana hazır beklerler, seccadecibaşının, aşure dağıtımının padişahın buyruğu olduğunu duyurmasından sonra Matbah-ı amire imamı dua eder, âmin diyen halka parmaklıkları kapılar açılır, her kazanın önünde kuyruklar oluşur ve beraberinde getirdikleri kaplara aşure doldurulurdu.

Bir tören tatlısı olan aşurenin çeşitleri vardı. Sert buğday temizlenerek kabuğu çıkarıldıktan sonra bir gece önce haşlanıp demlenmeğe bırakılır ve ertesi günü pişirilir; buğday tamamen eriyerek pişirilirse "**süzme**", taneli kalırsa "**daneli**", süt ilave edilerek de "**sütlü**" olurdu. Sarayda pişen aşureler genellikle "**süzme**" ve "**daneli**" denilen türünden yapılırdı.

Bu ifadelerden de anlaşılacağı gibi Osmanlı saray ve halk mutfağında önemli bir yere sahip olan aşure tatlısı, sadece hicri yılbaşı olan Muharrem ayının onunda değil; dinî gecelerde, devlet ricali ve elçilere verilen ziyafetlerde ikram edilen geleneksel bir saray tatlısı olarak tarih sahnesi içerisinde yerini almaktadır.

İslâm Cemiyeti; İmân ve İhlâs ile Kurulur, Gafletle Değil...

EŞ-ŞEYH ES-SEYYÎD
HACI HÂFİZ MUSTAFA UZGUR
HOCAEFENDİ (KS)

ALERJİK HASTALIKLAR ve KORUNMA

Vücudumuza giren ya da temas eden yabancı bir maddenin bağışıklık sistemi tarafından bertaraf edilirken gösterilen aşırı duyarlılık tepkisine alerji denir.

Alerji belirtileri hafif olarak burun akıntısından, ağır olarak anafilaksiye kadar değişebilir. Alerjen nefes yolu, deri ve barsaklardan vücuda girebilir. Zararsız olan bu maddeler hassas bünyeler tarafından bağışıklık sisteminin farklı tepkileri ile karşılaşır.

✘ Alerji Belirtileri

Hastalığın türüne göre belirtiler değişmektedir.

-Göz alerjisinde; gözde sulanma, kızarıklık ve kaşınma olur.

-Alerjik rinitte; hapşırma, burun kaşınması, burun akıntısı ve geniz akıntısı meydana gelir.

-Alerjik astımda; öksürük, hırıltılı solunum ve nefes daralması oluşur.

-Atopik dermatitte; kol, bacak ve boyunda kaşıntı, kızarıklık ve ciltte kuruluk ile kendini gösterir.

-Polen alerjisinde: hapşırma, burun kaşınması, gözlerde sulanma, nefes darlığı ve sık öksürük olur.

Alınan besin, ilaç ve maddelere göre bulantı, kusma, nefes darlığı ,cilt reaksiyonları ve ciddi durumlarda anafilaksi eşlik edebilir.

⊗ **Alerjiye Neden Olan Maddeler:**

Basit toz akarlar, evcil hayvan tüyleri, polenler, böcekler, küfler, gıdalar(yumurta, fıstık, süt vb.) ve bazı ilaçlar, bilezikler, tüpe, takılar ve kimyasal maddeler.

⊗ **Alerjik Hastalıklar:**

- * Alerjik nezle veya rinit
- * Göz nezlesi
- * Alerjik astım
- * Ürtiker(kurdeşen)
- * Atopik dermatit
- * Böcek, polen ,besin, en tozu akarlar ve ilaç alerjisi

⊗ **Alerjik Hastalıklarda Barsak Florasının Önemi**

Bağırsak mukozasında bulunan flora mikropları olan probiyotikler bağırsak mukozasında alerjik maddelere karşı immün toleransın sağlanmasında önemli roller oynar.

Bağırsak hücreleri sindirilmemiş maddelerin ve toksinlerin kana geçişine izin vermeyerek barsak sızdırmazlığı denen bir güvenlik duvarı oluşturur. Probiyotiklerin sayısı fazla olunca zararlı mikropların barsak duvarına yapışmasına engel olur. Eğer faydalı olan probiyotiklerin oranı azalınca patojenlerin sayısı artarak barsak duvarının yapısı bozulur. İyi sindirilmemiş proteinler kana geçince bağışıklık sistemi bunları yok etmek için tepki verince alerjik reaksiyonlar oluşur..

Alerjik reaksiyonların artışında sebep barsak flora yapısının bozulmasıdır. Bu dengesizliğe karşı barsak flora mikropları olan probiyotiklerin sayısı artırılarak alerjik reaksiyonların önüne geçilebilir.

Yapılan araştırmalara göre alerjik olan çocukların barsak florası alerjik olmayanlara göre daha bozuk olduğunu göstermektedir.

Hamilelikte ve erken yaşlarda probiyotik zengin gıdalarla beslenme alerjik hastalıklara karşı koruyucu etkisi vardır.

Sezeryan ile doğan çocuklarda bağırsaklarında normal flora oluşmadığı için alerjilere daha yatkın olmaktadır. Normal doğan çocuklarda ise alerjik hastalıklar ve diğer hastalıklar daha az görülmektedir.

Gereksiz kullanılan antibiyotikler de normal bağırsak florasını bozarak alerjik hastalıkların oluşumunu kolaylaştırmaktadır.

Unlu, şekerli ve rafine gıdaların tüketilmesi normal bağırsak florasını bozmaktadır. Bu gıdaların yerine probiyotik ve prebiyotik özelliği olan turşu, ev yoğurdu, kefir ve besinsel lifli gıdaların tüketilmesi barsak florasını koruyarak alerji oluşumunu engellemektedir

✘ Gizli Alerji

Erişkin nüfusun %60'ını etkileyen şikayet ve hastalıkların oluşumunda en büyük etken besin alerji ve duyarlılığına bağlıdır. Bu hastalıkların şöyle sıralayabiliriz:

Depresyon, kronik ishal, aşırı gaz, tekrarlayan idrar yolu iltihabı, kronik bel ağrısı, kronik yorgunluk, uykusuzluk, irritabl bağırsak sendromu, öğrenme bozuklukları, kişilik bozuklukları, ülseratif kolit, baş ağrısı ve deri döküntüleridir.

Besin aşırı duyarlılığı ile ilgili olan en bilinen hastalık çölyak hastalığıdır. Bu hastalıkta buğday, arpa ve çavdar gibi tahıllarda bulunan gluten isimli maddeye karşı bağışıklık sisteminin verdiği anormal yanıtın kaynağıdır.

Besin duyarlılığı ile ilgili diğer bir hastalık irritabl barsak sendromudur. Bu hastalık hazımsızlık, karın ağrısı, ishal ve kabızlık ile karakterizedir. Eliminasyon diyeti uygulanan kişilerde belirgin iyileşme göstermektedir.

✘ Alerji testi

En yaygın olarak deri çizilerek ilgili alerjinin bulunduğu deri prik testidir. Bu testin doğruluk oranı %50'dir. Eliza testinde ise doğruluk oranı daha yüksektir.

Test yapma imkânı olmayanlar içinse eliminasyon diyetini yapabilirler.

Bu diyetle 12 farklı besin grubunun 3-6 hafta arasında beslenmeden çıkarılmasına dayanır. Tamamını yapmak mümkün olmasa da ilk üç besin grubu 3 hafta boyunca diyetle çıkarılıp daha sonra 4-5 günde bir diyetle eklenir. Hangi besin alerjik ise kişinin şikayetleri o besini aldığı zaman ortaya çıkmaktadır.

Eliminasyon diyetinde yasak olan besinler:

- 1-Tüm şeker ve tatlandırıcılar
- 2- Glutenli tahıllar ve unlar (buğday, arpa, çavdar)
- 3- Süt ürünleri (peynir- yoğurt, süt)
- 4- Yumurta
- 5- İşlenmiş et ürünleri
- 6- Kabuklu deniz ürünleri
- 7- Mısır
- 8- Sığır eti
- 9- Soya ve soya içeren ürünler
- 10- Kahve , çikolata
- 11- Yer fıstığı
- 12- Domates, biber, patlıcan, patates (şart değil)

Eliminasyon Diyetinde Serbest Olan Besinler:

Sebze ve meyveler, pirinç, soya ve yer fıstığı dışında tüm bakliyatlar, kavrulmamış çiğ kuruyemişler, tohum gıdalar, kuzu eti, balık, kümes hayvanları, glutensiz tahıllar, zeytin yağı, baharatlar, yeşil çay.

⊗ Alerjik Hastalıkların Tedavisi

Akut alerjilerin tedavisinde klasik olarak antihistaminikler ve kortizol kullanılıyor. Kronik alerjilerde ise daha ciddi tedaviler gerekiyor.

Alerjik hastalıklarda asıl sebebin bulunup elimine edilmesi ile çözüm olabilir yoksa ilaç tedavileri gerçek nedeni tedavi etmekten uzaktır.

⊗ Alerjik Hastalıkların Tedavisi

- 1-Normal doğumu tercih edinin
- 2-Gereksiz antibiyotik kullanmayın
- 3-Katkı maddesi ilave rafine edilmiş gıdalardan uzak durun. Un ve şekerden fakir, doğal gıdaları tercih edin.
- 4-Ayçiçek, soya, mısır ve margarin yağlarından kaçınınız. Bunu yerine zeytin yağı ve doğal hayvani yağları kullanınız.
- 5-Probiyotik olarak zengin olan kefir, yoğurt, sirke, turşu, nar ekşisini tüketin.
- 6-Kutu sütler yerine geleneksel olarak mayalanmış süt ürünlerini tercih edin.
- 7-Yeteri kadar güneşlenin, yapamıyorsanız D vitamini takviyesi alın.
- 8-Günde ortalama kilo başı 30 ml su tüketin.
- 9-Sanayi ve trafikten uzak yaşam alanlarını tercih edin.
- 10-Evinizi düzenli olarak havalandırın ve ev temizliğinden kimyasal madde kullanımından kaçınınız.
- 11-Besinleri ağızda en az 30 kez çiğneyiniz.
- 12-Yemekten en az yarım saat önce ve yemekten 2 saat sonra su içiniz.

* Mustafa Gürbüz

İstanbul-Esenyurt Aile Sağlığı Merkezi
Aile Hekimi

Kaynaklar:

- Prof. Dr. Ahmet Aydın, 7'den 70'e taş devri diyeti, hayykitap, 2011, sy: 391-400
- Prof.Dr.Cenfeza Sezgin, tam şifa, hayykitap, 2016, sy: 76-83
- <https://dratasoy.com/eliminasyon-diyeti>

DİNLEMEK İÇİN TARAT!

TÜRKİYE ve UZAY

TÜRKİYE ve UZAY PROGRAMI

Geçtiğimiz günlerde Türkiye'nin uzaydaki 10 yıllık vizyon, strateji, hedef ve projelerinin yer aldığı Milli Uzay Programı'nın tanıtımı gerçekleştirildi. Programda açıklanan projelerle ülkemizin dışa bağımlılığının azaltılması, uzay teknolojileri için gerekli altyapıların geliştirilmesi, uzay alanında mevcut yeteneklerin ve başarıların milli teknolojiler ile daha ileriye taşınması, insanımızın özellikle gençlerin uzay farkındalığının artırılmasının amaçlandığı belirtilmektedir.

Milli Uzay Programı ile hedeflenen projeler;

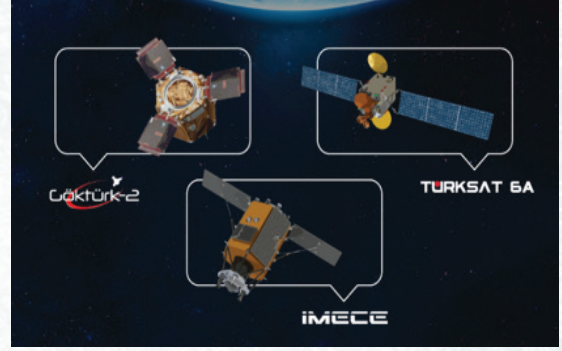
1-Ay Görevi

Cumhuriyet'in 100'ncü yılında uluslararası iş birliği ile yakın Dünya yörüngesinde ateşlenecek milli ve özgün hibrit roketle Ay'a sert iniş gerçekleştirilecek. İkinci aşamada, ilk fırlatma bu kez milli roketle yapılacak ve Ay'a yumuşak iniş gerçekleştirilecek.

Ay da bilimsel faaliyet, fırlatma teknolojileri deneyimi, yüksek radyasyona dayanıklı malzeme üretimi, haberleşme, yapay zekâ, otonomi vb. alanlara altyapı oluşturmak amaçlanmaktadır.

2-Uydu Üretiminin Tek Çatı Altına Toplanması ve Yerli Uydu Geliştirme Programı

Yeni nesil uydu geliştirme alanında dünya ile rekabet edebilecek ticari bir marka ortaya çıkartılacak. Türkiye'nin uydu üretim kabiliyeti, Türkiye Uzay Ajansı'nın koordinasyonunda kurulacak olan tek bir milli şirket bünyesinde birleştirilecek.

Uydu üretim faaliyetlerinde en yüksek verimlilik ve uydu teknolojilerinde bağımsızlığın asgari kaynakla gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

3-Bölgesel Konumlama ve Zamanlama Sistemi

Türkiye'ye ait bölgesel konumlama ve zamanlama sistemi geliştirilecek. Bu konuda kritik teknolojilere güdümlü projeler yoluyla yatırım yapılacak.

Bağımsız konumlama ve zamanlama yeteneği elde edilerek konumlama ve zamanlama doğruluğu daha yüksek savunma, tarım, şehircilik ve otonom araçlar başta olmak üzere kendi hassas navigasyon uygulamalarımızın geliştirileceği öngörülmektedir.

4-Uzaya Erişim ve Uzay Limanı

Uzaya erişimi sağlamak amacıyla bir uzay limanı işletmesi kurulacak. Türkiye için en uygun fırlatma alanı ve teknolojsi ile fırlatma tesis altyapısı oluşturulacak.

Bu sayede yerli ve milli roketlerimiz, dünya yörüngesine ağır faydalı yük taşıyabilecek, uzay aracı ve uydu fırlatma ihtiyaçları bağımsız olarak gerçekleştirebilecektir.

5-Uzay Havasına İlişkin Teknolojik Araştırmalar

Uzay havası veya meteorolojisi olarak tabir edilen alana yatırım yapılarak uzaydaki yetkinlik arttırılacak. Özellikle iyonosfer araştırmaları desteklenecek. Uzay havası gözlemlerini toplayan bir birim oluşturulacak.

Uzay ortamındaki değişimlerin yaşam alanımızı ve yer tabanlı teknolojik sistemleri olumsuz etkileme potansiyeline karşı modellenmesi yapılarak uzay görevlerinin daha güvenli yürütülebilmesi amaçlanmaktadır.

6-Uzay Nesnelerinin Yerden Gözlemi ve Takibi

Türkiye, astronomik gözlemler ve uzay nesnelerinin yerden takibi konularında daha yetkin bir konuma getirilecek. Radyo teleskoplarıyla bilim insanları, uzaydan gelen radyo dalgaları üzerinde çalışabilecek. Aktif uydular ve uzay çöpleri yerden ve uzaydan izlenecek.

Kâinatın ilk anından gelen radyo dalgalarını, gizemi hala çözülememiş hızlı radyo patlamalarının çalışılabilmesi ve teleskopları tasarlayacak mühendislerimizce Derin Uzay Programı haberleşme altyapısının oluşturulması hedeflenmektedir.

7-Uzay Sanayi Ekosisteminin Geliştirilmesi

Uzay alanında sanayi kümelenmesi ile entegre çalışmalar yürütülecek. Uzay teknolojisi ürünleri ve hizmetleri ihraç edilecek. Yüksek nitelikli insan kaynağı için istihdam oluşturulacak.

8-Uzay Teknolojileri Geliştirme Bölgesi

ODTÜ ile birlikte yerli ve yabancı yatırımcılarla ev sahipliği yapacak bir uzay teknoloji geliştirme bölgesi kurulacak. Uygun teşvik mekanizmalarıyla uzay alanına devşirilebilecek yeteneklere sahip KOBİ'lerin bu bölgede yer alması sağlanacak.

Uzay teknolojilerinin tüm alt bileşenlerini üretebilen ve bunu ticari olarak rekabet edebilir şekilde yapan bir ülke konumuna gelebilmesi ve uzay sanayisi ihracat yeteneğinin artırılması hedeflenmektedir.

9-Uzay Farkındalığı ve İnsan Kaynağının Geliştirilmesi

Uzay alanında etkin ve yetkin insan kaynağını geliştirmek amacıyla uzay farkındalığı oluşturulacak. Net olarak tanımlanmış alanlarda yüksek lisans ve doktora bursları verilecek. Ulusal, uluslararası yaz okulları, kurslar ve çalıştaylar organize edilecek.

Milli Uzay Programı ve uzay sanayisinin ihtiyaç duyacağı nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi ve beyin göçü engellenerek tersine beyin göçünün sağlanması amaçlanmaktadır.

10-Türk Astronot ve Bilim Misyonu

Bir Türk vatandaşı, bilim misyonuyla uzaya gönderilecek.

Böylelikle uluslararası uzay istasyonunun altyapısından yararlanarak bilimsel deney yapma imkânına kavuşulması ve Türkiye'nin uzay alanında görünürlüğünün artırılması planlanmaktadır. (1)

Dünyada Uzay Faaliyetleri

Tarihsel gelişim açısından teleskop ve yer gözlem ile başlamış olan uzay çalışmaları, daha sonra internet, iletişim, konum belirleme ve istihbarat uyduları ile insan hayatına dokunan alanlara yayılmıştır.

Uzay için geliştirilen kimi teknolojiler, uzun zamandır günlük hayatımızda kendilerine yer bulmuş durumdadır.

Cep telefonu-GPS-Çizilmeyen mercekler-Uzay battaniyesi-Protezler-MR-Bebek maması-Hasta başı monitörü vb.

21'inci yüzyılda ise uzay çalışmaları, maliyetlerin düşüşü ve teknoloji girişimleri ile ticari yoğunluğunu artırarak keskin şekilde kabuk değiştirme yoluna girmiştir. Günümüzde uzay çalışmaları yeni bir boyut kazanmıştır. Ay ve Mars görevleri, uzayda madencilik ve üretim faaliyetleri ve fırlatma sistemleri uzay uygulamalarında önemli kulvarlar haline gelecektir. Uzay istasyonu çalışmaları 1970'li yıllardan beri yapılmakta olup bu çalışmalar ile uzayda kalıcı üs/yaşam alanı sağlama amaçlanmaktadır.

Navigasyon uydu sistemleri çalışmaları da 70'li yıllardan itibaren başlamıştır. Önemli uygulama alanları sivil havacılık, savunma, hassas tarım, akıllı ulaşım sistemleri ve şehir ciliktir. Artık otomobil, telefon ve benzeri cihazlarda navigasyon verilerinden bireysel olarak da faydalanılmaktadır.

Uzaya erişim kritik bir yetenek olup bu yeteneğe sahip ondan fazla ülke uzaya erişim konusunda başı çekmektedir. Uzaya erişim devletlerin elinden çıkıp ticari girişimlerin yoğunlaştığı bir alan olmaya başlamıştır.

Dünya'da 2019 yılı itibari ile uzay için harcanan bütçe rekor seviyeye çıkarak yaklaşık 80 milyar doları bulmuştur ve bunun 50 milyar dolardan fazlası sivil amaçlara yönelik olarak kullanılmaktadır. Uzay yarışında ABD, Çin ve Rusya en önde yer almaktadır. Avrupa Birliği, Hindistan ve Japonya bu ülkelerin hemen arkalarından gelmektedir. Türkiye'nin dâhil olduğu bir grup ülke de uzay yarışında ön saflara doğru hamle yapmaktadır.

Türkiye, uzay araştırmaları faaliyetlerinde, uzay ajansları ve çalışmaları kapsamında belirli yeteneklere göre kategorilere ayrılmış ülkeler arasında bulunuyor. Bu kategoriler; Ay'a İnsan Uçuşu + Uzay İstasyonu + İnsanlı Uzay Uçuşu + Fırlatma Yeteneği + Dünya Dışı Yönetimler + Yapay Uydular olarak belirlenmiştir. Türkiye bu noktada sahip olduğu iletişim ve gözlem uyduları ile "Yapay Uydular" kategorisinde yer alırken Milli Uzay Programı ile daha üst lige çıkma hedefini ortaya koymuştur.

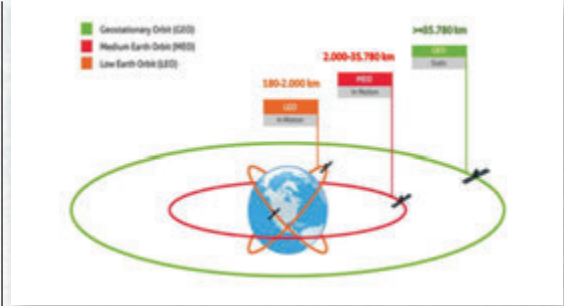

Uydu Türleri

Uzaydaki yörüngeleri tanımlayan Kepler yasasına göre tüm gezegenler merkezinde Güneş olan yörüngede dönerler. Aynı şekilde tüm uydular da Dünya'nın etrafında farklı yörünge tiplerine sahip olabilecek şekilde dönmektedirler. Uydunun hızı, yörüngesinin Dünya'ya olan uzaklığına bağlı olarak değişir. Uydu yörüngesi Dünya'ya yaklaştıkça uyduyu yörüngesinde tutmak için gerekli hız artarken, yörünge uzaklaştıkça gerekli hız azalır. Teorik olarak, bir uydu yörüngesine yerleştirildikten sonra, yerçekimi ve merkezci kuvvet arasında denge bozulmadığı sürece yörüngesi de değişmeyecektir. Yerçekimi kuvvetinde meydana gelen bir değişiklik veya her ne kadar az da olsa atmosferik sürtünme ve radyasyon etkileri gibi dış etkenler uydunun konumunu bozar. Bu nedenle, aslında tüm uydular irtifalarına bağlı olarak çok az miktarda da olsa zamanla Dünya'ya doğru düşmektedirler. Fakat Dünya'ya en yakın olan Alçak İrtifa Uydularının bile bu düşüşü bir gün süresinde metreler seviyesinde olduğu için atmosfere girmesi 100 yıldan daha fazla bir zaman alır.

Uzaydaki yörüngeler daire, elips, hiperbol, parabol gibi konik şekillerde olabilirler. Çok genel olarak uydu yörüngeleri; Dünya'ya olan uzaklıklarına ve kullanım amaçlarına göre adlandırılır.

a) Dünya'ya Uzaklıklarına Göre Sınıflandırma

Low Earth Orbit (LEO) - Alçak İrtifa Uydu Yörüngeleri: Mesafe açısından yerküreye en yakın yörünge çeşididir. LEO uyduların yerküreye uzaklığı 180-2000 km arasında değişmektedir. Yer gözlem uydularının kullandığı yörünge çeşididir.

Medium Earth Orbit (MEO) - Orta İrtifa Uydu Yörüngeleri: Dünya yüzeyinden 2000-35000 km mesafeyi kapsar. Genellikle GPS uydularının ve belirli yerleri gözlemleyebilmek için üretilen yer gözlem uydularının kullandığı yörünge çeşididir.

High Earth Orbit (HEO) - Yüksek İrtifa Yörüngeleri: Dünya yüzeyine uzaklığı 35000 km den daha fazla mesafeye sahip yörüngelerdir. Yer senkron (geosynchronous) yörünge en çok kullanılan çeşididir. Ekvator düzlemi üzerinde yerden 35780 km irtifada bulunan uydu, Dünya ile aynı hızda dairesel bir yörüngede dönmesi nedeniyle Dünya üzerindeki istenilen bir noktaya göre sürekli olarak aynı yerde kalmaktadır. Genellikle meteoroloji ve iletişim uydularının kullandığı yörünge çeşididir.

b) Kullanım Amaçlarına Göre Sınıflandırma

Askeri Amaçlı Uydular: Keşif-Gözetleme, istihbarat, hassas konum/zaman bilgisi, haberleşme, elektronik destek, füze erken ihbar bilgisi vb. gibi askeri ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilen ve amacına yönelik olarak farklı yörüngelerde konumlandırılan uydulardır.

İletişim-Haberleşme Uyduları: Radyo, televizyon yayınlarının daha geniş alanlardan izlenebilmesi, telefon, İnternet gibi iletişim araçlarının kullanılabilmesi için sinyalleri iletmek ve yükseltmek amacıyla uzaya gönderilen uydulardır.

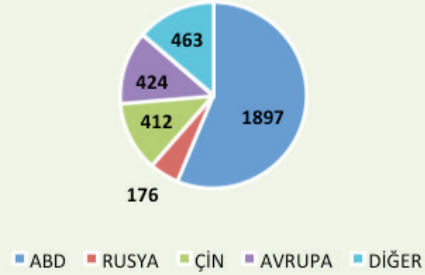
Yer Gözlem Uyduları: Sivil amaçlı gözlem uydulardır. Maden yataklarının tespiti, insanları etkileyebilecek çevresel değişikliklerin ve doğal felaketlerin izlenmesi, hayvan göçlerinin takibi, haritaların oluşturulması gibi çok çeşitli amaçlar için kullanılabilirler.

Meteoroloji Uyduları: Dünya'nın iklimini ve gelecekteki hava tahminleri ile ilgili bilgileri izlemek ve kaydetmek için kullanılır. Şehir ışıkları, kum ve toz fırtınaları, buz haritalama, yangınlar ve ozon delikleri gibi bazı çevresel felaketleri izlemek için de kullanılmaktadırlar.

Navigasyon Uyduları: Navigasyon uyduları, radyo sinyalleri vasıtasıyla gemilerin, uçakların, mobil cihazların ve araçların yerlerini GPS yardımı ile coğrafi konumlarını belirlemelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır.

Astronomi Uyduları: Atmosferin gözlem koşulları üzerindeki olumsuz etkisini ortadan kaldırdığı için uzay araştırmalarında oldukça önemli bir yere sahiptir. Üzerlerinde gök cisimlerini izlemeyi sağlayan çok güçlü teleskoplar bulunur. (2)

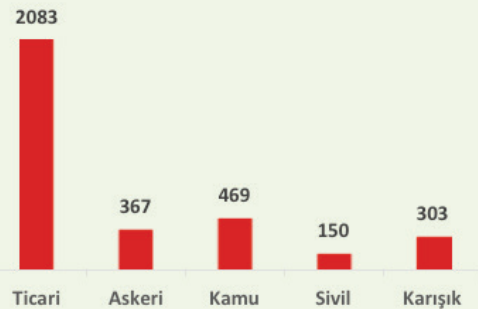
ÜLKELERİN UYDU SAYISI

1957 yılında askeri amaçlı kullanılan uydular ile başlayan uzay-uydu çalışmaları kapsamında Mart 2021 itibarıyla 3372 adet uydu, dünya yörüngesinde faaliyet göstermektedir. 70 farklı ülkenin uydu sahibi olduğu uzay yarışında Amerika Birleşik Devletleri 1897 uydu ile birinciliği açık ara önde götürmektedir.

Türkiye 4 adet haberleşme (TÜRKSAT 3A- TÜRKSAT 4A- TÜRKSAT 4B- TÜRKSAT 5A) ve 3 adet de yer gözlem (RASAT-GÖKTÜRK 1-GÖKTÜRK 2) uydusu olmak üzere 7 adet aktif uyduya sahiptir. Ortalama 15 yıllık ömürleri olan TÜRKSAT 1B - TÜRKSAT 1C - TÜRKSAT 2A iletişim uyduları ve BİLSAT yer gözlem uydusu uzay görevlerini tamamlamışlardır.

KULLANIM AMAÇLARI

Uzay çalışmaları her ne kadar askeri amaçla başlasa da bugün 2083 adet uydu ile ticari amaçlı uydular başı çekmektedir. Dünya 2020 yılını Covid-19 salgını ile boğuşarak geçirirken uzay sektörünün bu durumdan hiç etkilenmediğini hatta atağa kalktığını fırlatılan uydu sayılarına bakarak söyleyebiliriz.

- 2018- 352 adet uydu
  - 2019- 348 adet uydu
  - 2020- 1212 adet uydu
- Uzaya gönderilmiştir.

Yine 1819 adet ile uyduların % 54'ü haberleşme amaçlı kullanılırken bu uyduların 894 adet ile yer gözlem uyduları takip etmektedir. Navigasyon uyduları sahibi ülkeler ABD-Rusya-AB-Çin-Japonya ve Hindistan'dır.

ABD-Rusya-AB-Çin navigasyon uyduları tüm dünyaya hizmet verirken, Japonya ve Hindistan uyduları kendi coğrafyalara hizmet veren bölgesel uydulardır. (3)

Türkiye ise uzay faaliyetlerine ilk olarak haberleşme uyduları ile adım atmıştır:

1994 yılında Türksat 1B uydusu

1996 yılında Avrupa ile Orta Asya arasında doğrudan bağlantı amacıyla Türksat 1C uydusu
2001 yılında TV amaçlı olarak Rusya'yı da kapsayan Türksat 2A uydusu

2008 yılında yüksek kullanım kapasiteli haberleşme ve TV amaçlı Türksat 3A uydusu

2014 yılında Çin-İngiltere-Afrika'yı kapsayan TV amaçlı Türksat 4A uydusu

2015 yılında hızlı internet amacıyla gönderilen Türksat 4B uydusu

7 Ocak 2021 tarihinde Türksat 5A uydusu fırlatılmıştır.

Haziran 2021 tarihinde Türksat 5B uydusu

2022 yılında da ilk yerli ve milli haberleşme uydusu Türksat 6A'nın fırlatılması planlanmaktadır.

Sahip olduğumuz yer gözlem ve uzaktan algılama uyduları ise:

2003 yılında 12,5 metre çözünürlüklü BİLSAT uydusu

2011 yılında 7,5 metre çözünürlüklü RASAT uydusu

2012 yılında 2,5 metre çözünürlüklü GÖKTÜRK-2 uydusu

Aralık 2016 tarihinde 0,5 metre çözünürlüklü GÖKTÜRK-1 uydusu fırlatılmıştır.

2021 yılı sonunda ilk yerli ve milli gözlem uydusu metre altı çözünürlüklü İMECE'nin fırlatılması planlanmaktadır.

Türkiye küp uydular alanında önemli mesafeler kat etmiştir. İlk küp uydu projemiz olan İTÜpSAT1 2009 yılında uzaya fırlatılmıştır. Bu tarihten günümüze kadar çok sayıda küp uydu projesi gerçekleştirilmiştir.

Üniversitelerimizde ayrıca uzay havası da dahil olmak üzere uzay bilimleri konusunda önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Türkiye'de ilk gözlemevi 1911 yılında İstanbul Kandilli Rasathanesi'nde kurulmuştur. İlerleyen yıllarda üniversitelerin ve TÜBİTAK'ın altında yeni gözlemevleri açılmış olup 2020 yılı itibarı ile çok sayıda gözlemevi bulunmaktadır.

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG), ülkemizde astronomi ve astrofizik alanında eğitim ve araştırma yapan üniversitelerde ve merkezlerde çalışan bilim insanlarımızın ortak çalışmalarıyla kurulan öncü ulusal araştırma kurumlarımızdan biridir.

Doğu Anadolu Gözlemevi (DAG), 4 m ayna çapına sahip kırmızı ötesi teleskobu ile Türkiye'nin ve bölgenin en büyük ayna çapına sahip gözlemevi olacaktır.

Bunun yanı sıra başka sektörlerde faaliyet gösteren kabiliyetleri ile uzay faaliyetlerine uyum sağlayabilecek bir üretim ekosistemi Türkiye'de bulunmaktadır. Bu dinamik ve girişimci ekosistem birçok yerde kümelenmeler ve teknoloji geliştirme bölgelerinde kendini göstermekte ve uzay konusunda yurt dışında çalışan nitelikli insan gücünü Türkiye'ye kazandırmaktadır.

Uzay programları ülkeler açısından oldukça maliyetlidir. Ancak, elde edilen kazanç, güç ve uluslararası itibar bu maliyetin çok üstündedir. Ülkelerin coğrafi konumunun değerine, teknolojik yetkinliklerine, ekonomik kapasitesine, uluslararası işbirlikleri kabiliyetlerine ve ekonomik çarpanlara da önemli katkılar yapar.

Uzay çalışmaları inovasyonu teşvik etmekte, farklı sektörlerde kullanılacak yeni teknolojilerin ve icatların ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu açıdan uzay programları sadece uzay alanı ile kısıtlı olmayıp, bütün sektörlerde verimlilik ve istihdam artışı sağlamaktadır.

Uzay çalışmaları insanların yaşamlarına dokunan ve değer üreten faaliyetlere dönüşmüştür. Farkında olarak ve olmayarak insanımız uzay teknolojilerinden faydalanmaktadır ve ülkemizde uzay ekonomisi getirileri büyük boyutlara ulaşmıştır.

Kabiliyetleri yüksek küçük uyduların yapılması ile birlikte, uzaktan algılama, başta tarım olmak üzere pek çok alanda üretim süreçlerini daha verimli hale getirmeye başlamıştır. Özellikle uzaktan algılama uydularının sağladığı olanaklar ile doğal kaynaklar, ulaşım ağları, şehirler ve tarım alanları gerçek zamanlı olarak takip edilebilmekte ve ulusal savunma için de önemli bilgiler toplanabilmektedir.

Haberleşme uyduları televizyon yayını ve diğer iletişim alanlarında etkin hizmet vermektedir. Ayrıca yakın gelecekte hızlı internet dünyanın her noktasından uydular aracılığıyla sağlanacaktır.

Dünyanın her noktasına konum ve zaman bilgileri uydular aracılığıyla hızlı ve yüksek doğrulukta sağlanmaktadır.

Uzay ekonomisi, önümüzdeki yıllarda uzay turizmi, uzay ortamında imalat ve uzay madenciliği faaliyetleri ile daha da çeşitlenecektir. (1)

Son olarak 2020 Dünya ekonomilerinin toplam büyüklüğü 80 trilyon dolar iken demir, altın, nikel vb. madenlerden oluşan uzay da ki bir asteroidin uzay madenciliği ile çıkarılabilecek ekonomik büyüklüğünün 10 bin katrilyon dolar olduğu NASA tarafından açıklanmıştır.

KAYNAK:

- 1-Türkiye Uzay Ajansı Milli Uzay Programı
- 2-Hava Kuvvetleri Keşif Uydu Komutanlığı web sitesi
- 3-Union of Concerned Scientists (UCS) Uydu veri bankası

DİNLEMELİK İÇİN TARATI

Efendimiz (sav)den Dualar

Müslüman Müslümanın (din) kardeşidir.

**Müslüman, kardeşine zulmetmez ve onu haksızlık edenin eline bırakmaz.
Her kim, Müslüman kardeşinin yardımında bulunur ve
onun ihtiyacını giderirse Allah da ona yardım eder.
Her kim, Müslümanın bir sıkıntısını giderirse
Allah buna karşılık onun kıyametteki sıkıntılarından birini giderir.**

(Müslîm; Birr; 58)

VAKFIMIZIN ISPARTA İLİNDEKİ FAALİYETLERİ

Vakfımızın
Isparta İlindeki Faaliyetleri
ve Hizmet Binalarının
kullanımı 2013 yılına
kadar uzanır.

Hâfız Mustafa Efendi'nin Isparta ilini ziyaretleri, mânevi rehberliği eşliğinde ve Kâmil Uzgur Hocamızın öncülüğünde;

Isparta Merkez (Ali Köyü) Temsilcilik Binası, Atabey Temsilciliği ve Isparta (Merkez) Bayan Cemaatimizin kullanımında olmak üzere temelde üç kısımdan oluşmaktadır.

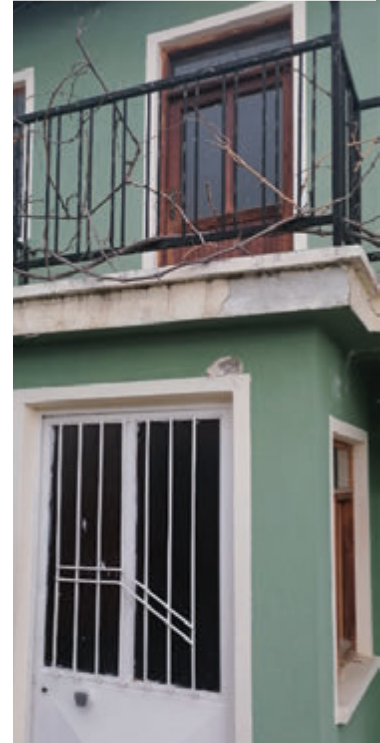
Temsilcilik merkezlerimizde Haftalık sohbet-zikrullah meclislerinin yanında sene içerisinde ihtiyaç sahiplerine yardım etmek amacıyla Kumanya erzak kolileri dağıtılmakta, Kermes faaliyetleri düzenlenmekte, Dini gün ve gecelerde ise yemekler hazırlanıp sohbet programları icra edilmektedir.

ISPARTA/MERKEZ (ALİKÖY) HİZMET BİNASI

* Resimdeki tüm sohbet görüntüleri Koronavirüs salgınından önce çekilmiştir.

ATABEY HİZMET BİNASI DIŞ GÖRÜNTÜLERİ

ATABEY HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

* Resimdeki tüm sohbet görüntüleri Koronavirüs salgınından önce çekilmiştir.

BAYANLAR MERKEZ HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

BAYANLAR MERKEZ HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

BAYANLAR MERKEZ HİZMET BİNASI İÇ GÖRÜNTÜLERİ

ADEMOĞLU KURBAN GÜNÜ
ALLAH KATINDA
KURBAN KESMEKTEN
DAHA GÜZEL
BİR AMEL İŞLEMEZ.

TİRMİZİ, EDÂHÎ, 1

ÖZGÜR
YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM
VAKFI

www.ozgurvakfi.org

 Bize ulaşabileceğiniz adresler...

[OZGURVAKFI/FACEBOOK.COM](https://www.facebook.com/ozgurvakfi)

[OZGURVAKFI/INSTAGRAM.COM](https://www.instagram.com/ozgurvakfi)

[OZGURVAKFI/TWITTER.COM](https://www.twitter.com/ozgurvakfi)

[WWW.OZGURVAKFI.ORG](http://www.ozgurvakfi.org)

[OZGURVAKFI/YOUTUBE.COM](https://www.youtube.com/ozgurvakfi)

[OZGURVAKFI/GMAIL.COM](mailto:ozgurvakfi@gmail.com)